

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

FUTBOL AKADEMİ ANTRENÖRLERİNİN YETERLİKLERİ VE SOSYAL SORUN ÇÖZME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yüksek Lisans Tezi

Ali Yüksel CAN

Spor Yönetimi Bilimleri Anabilim Dalı

İzmir

2022

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

**FUTBOL AKADEMİ ANTRENÖRLERİNİN
YETERLİKLERİ VE SOSYAL SORUN ÇÖZME
BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Ali Yüksel CAN

Danışman
Dr.Öğr.Üyesi Volkan UNUTMAZ

Spor Yönetimi Bilimleri Anabilim Dalı
Spor Yönetimi Bilimleri Tezli Yüksek Lisans Programı

İzmir
2022

Tez Değerlendirme Kurulu Üyeleri

Ali Yüksel CAN

Başkan : Dr.Öğr.Üyesi Volkan UNUTMAZ

(Danışman)

Üye : Prof.Dr. R. Timuçin GENÇER

Üye : Prof.Dr. Ahmet TALİMCİLER

Yüksek Lisans Tezinin kabul edildiği tarih: 18 Şubat 2022

Önsöz

Bu çalışmaya başlarken halen faaliyet gösterdiğim mesleğim futbol antrenörlüğü ile ilgili olmasını istedim. Özellikle yaklaşık otuz yıllık bu sürecin büyük bir bölümünü kapsayan Akademi antrenörlüğüne katkı yapabilmek önemliydi.

Akademilerimizde çocukluklarını ve ergenliklerini beraber geçirdiğimiz gençlerimize futbolu öğretmeye, onları futbolcu yapmaya çalışıyoruz. Hayata hazırlandıkları dönemde sadece bu yeterli midir? Sorumluluğumuz yalnızca bu mudur? Çok azının profesyonel futbolcu olduğunu düşünürsek onların yaşamlarına yön verecek bu dönemlerini mutlu yaşamaları, karşılaştıkları sorunlarla nasıl baş edecekleri, bizim antrenörleri olarak bu sorunları çözmedeki rolümüz ki bu sorunlar futbolun içinde veya dışında her şey olabilir, çok önemli olacaktır. Bizlerin bu anlamda yapacağı katkı onlara yetişkinliğe geçerken, hayata başlarken destek olacağı gibi, futbol tarafında da en iyi şekilde yetişmelerine yardımcı olacaktır.

Bu düşüncelerle, birinci danışman hocam Prof. Dr. Timuçin Genç'er'in de önerisiyle "Akademi antrenörlerinin yeterlikleri ve sosyal sorun çözme becerileri arasındaki ilişki" tez konum olarak ortaya çıktı.

Yaptığım araştırmalarda son yıllarda literatürde, kendi düşüncelerimize paralel olarak, gençliğin bütünsel gelişimi, bütünsel yaklaşımı gibi kavramlarla karşılaştım. Konu edilen antrenörün işinin sadece futbolun dinamiklerini öğretmek değil, karşılaşılan sosyal sorunları da çözmek, bunun nasıl yapılacağı konusunda örnek ve öğretici olmaktır. Bu şekilde gençlerin hayata hazırlanmasına katkı sağlarken, diğer yandan sorunları çözerek futbolcu olma yolunda onlara sorunsuz mücadele edebilme ortamı yaratılabilecektir.

Türk futbolunun gelişiminin ve dünya çapında yüksek kalitede Türk futbolcular yetiştirmenin çok konuşulduğu, bütün diğer şartlar en iyi şekilde yerine getirilmiş varsayılarak Türkiye'deki akademi antrenörlerinin yeterliklerinin tartışıldığı bu dönemde Süper Lig ve 1. Lig kulüplerimizin akademi antrenörlerine anketler uygulayarak konumuza olan yaklaşımlarını sorguladım.

Umarım futbolumuza faydalı bir çalışma yapabilmişimdir.

İZMİR, 2022

Ali Yüksel CAN

Özet

FUTBOL AKADEMİ ANTRENÖRLERİNİN YETERLİKLERİ VE SOSYAL SORUN ÇÖZME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bu çalışmanın amacı, futbol akademisi antrenörlerinin antrenör yeterlik inançları ile sosyal sorun çözme becerileri arasındaki ilişkileri incelemektir. Araştırmaya 201 futbol antrenörü gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama ile ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Antrenör Yeterlik Ölçeği, Sosyal Sorun Çözme Envanteri ile kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Antrenör Yeterlik Ölçeği 5 alt boyut ve 18 maddeden oluşmaktadır. Sosyal Sorun Çözme Envanteri 7 alt boyut ve 70 maddeden oluşmaktadır. Araştırmanın analizlerinde SPSS 25 programından yararlanılmıştır. Analizler sırasında, ölçeklere ait iç tutarlık katsayıları (Cronbach Alpha) ve tanımlayıcı istatistikler hesaplanmıştır. Antrenörlerin demografik özelliklerine göre yeterlik ve sosyal sorun çözme becerileri arasındaki farkları belirlemeye yönelik bağımsız örneklem T-test ve ANOVA analizleri uygulanmıştır. Antrenörlerin yeterlikleri ile sosyal sorun çözme becerileri arasındaki ilişkileri belirlemek üzere Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır.

Analizler sonucunda, antrenörlerin yeterlik inançları sporculuk geçmişlerine göre farklılık göstermezken, görev aldıkları lig düzeyine, lisans kademelerine, antrenörlük sürelerine ve eğitim düzeylerine göre farklılaştığı belirlenmiştir. Futbol antrenörlerinin sosyal sorun çözme becerilerinin ise, görev aldıkları lig düzeyine, lisans kademelerine ve eğitim düzeylerine göre farklılaşmadığı, bunun yanında sporculuk geçmişleri ile antrenör sürelerine göre farklılaştığı belirlenmiştir. Antrenörlerin yeterlik inançları ile sosyal sorun çözme becerileri arasındaki ilişkiye ait bulgulara, oyun stratejileri ile sosyal sorun çözme becerileri arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler; Antrenör yeterliği; sosyal sorun çözme; futbol

Abstract

THE RELATIONSHIP BETWEEN COACHING EFFICACY AND SOCIAL PROBLEM SOLVING SKILLS OF FOOTBALL ACADEMY COACHES

The aim of this study is to examine the relationships between the coaching efficacy beliefs of football academy coaches and their social problem-solving skills. 201 football coaches participated in the research voluntarily. In the research, descriptive survey and relational survey method, which are among the quantitative research methods, were used. Coach Efficacy Scale-II, Social Problem Solving Inventory and personal information form were used as data collection tools in the study. The Coach Efficacy Scale-II consists of 5 sub-dimensions and 18 items. Social Problem Solving Inventory consists of 7 sub-dimensions and 70 items. SPSS 25 program was used in the analysis of the research. During the analyses, the internal consistency coefficients (Cronbach Alpha) and descriptive statistics of the scales were calculated. Independent samples T-test and ANOVA analyzes were applied to determine the differences between efficacy and social problem-solving skills according to the demographic characteristics of the coaches. Pearson correlation analysis was applied to determine the relationships between the coaches' efficacy and social problem solving skills.

As a result of the analyzes, it was determined that while the efficacy beliefs of the coaches did not differ according to their football career, they differed according to the league level, coaching level, coaching experience and education level. It has been determined that the social problem-solving skills of football coaches do not differ according to the league level, coaching level and education level, but they differ according to their football career and coaching experience. In the findings of the relationship between the efficacy beliefs of the coaches and their social problem-solving skills, positive significant relationships were determined between game strategies and social problem-solving skills.

Keywords; Coaching Efficacy; Social Problem Solving; Football

İçindekiler

Önsöz	I
Özet	II
Abstract	III
İçindekiler	IV
Tablolar Dizini	VI
Kısaltma Listesi.....	VII
Giriş.....	1
1.1 Araştırmanın Problemi	2
1.2 Araştırmanın Sorusu	2
1.3 Araştırmanın Hipotezleri.....	3
1.4 Araştırmanın Varsayımları.....	3
1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.6 Araştırmanın Amacı	4
2 Genel Bilgiler	5
2.1 Futbol	5
2.1.1 Türk Futbolu ve Alt Yapılar.....	5
2.2 Antrenörlük	7
2.3 Antrenör Yeterliği	8
2.4 Sosyal Sorun Çözme	13
3 Gereç ve Yöntem.....	17
3.1 Araştırma Modeli	17
3.2 Araştırma Değişkenleri	17
3.2.1 Bağımlı Değişkenler.....	17
3.2.2 Bağımsız Değişkenler	17
3.3 Örneklem.....	17
3.4 Veri Toplama Araçları	19
3.4.1 Antrenör Yeterlik Ölçeği (AYÖ)	19
3.4.2 Sosyal Sorun Çözme Envanteri (SSÇE)	20
3.5 Veri Toplama Süreci	21

3.6	Veri Analizi.....	21
4	Bulgular.....	22
4.1	Antrenör Yeterlik Ölçeğine İlişkin Bulgular.....	22
4.2	Sosyal Sorun Çözme Envanterine İlişkin Bulgular.....	27
4.3	Antrenör Yeterliği ile Sosyal Sorun Çözme Becerileri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular.....	34
5	Tartışma.....	36
5.1	Antrenör yeterliğine ilişkin bulgular.....	36
5.2	Sosyal sorun çözme becerilerine ilişkin bulgular.....	38
5.3	Antrenör Yeterliği ile SSÇ becerileri arasındaki ilişki bulgular	39
6	Sonuç ve Öneriler.....	41
7	Kaynaklar	44
8	Ekler	49
8.1	Etik Kurul Onam Belgesi	49
8.2	Veri Toplama Araçları	50
8.2.1	Antrenör Yeterlik Ölçeği.....	50
8.2.2	Sosyal Sorun Çözme Becerileri Envanteri.....	51
8.2.3	Kişisel Bilgi Formu	53
9	Teşekkür.....	54
10	Özgeçmiş.....	55

Tablolar Dizini

Tablo 1 Araştırma Örneklemine ait Demografik Özellikler	18
Tablo 2 AYÖ Güvenirlik Analizi Sonuçları	19
Tablo 3 SSÇÖ Güvenirlik Analizi Sonuçları	20
Tablo 4 AYÖ Tanımlayıcı İstatistik.....	22
Tablo 5 AYÖ Puanlarının Lig Seviyesine göre T-Test Bulguları.....	22
Tablo 6 AYÖ Puanlarının Futbol Geçmişine göre T-Test Bulguları.....	23
Tablo 7 AYÖ Puanlarının Lisans Kademelerine göre ANOVA Bulguları.....	24
Tablo 8 AYÖ Puanlarının Antrenörlük Sürelerine göre ANOVA Bulguları.....	25
Tablo 9 AYÖ Puanlarının Eğitim Düzeylerine göre ANOVA Bulguları	26
Tablo 10 SSÇE Tanımlayıcı İstatistik.....	27
Tablo 11 SSÇE Puanlarının Lig Düzeyine Göre T-Test Bulguları.....	28
Tablo 12 SSÇE Puanlarının Futbol Geçmişine göre T-Test bulguları.....	29
Tablo 13 SSÇE Puanlarının Lisans Kademelerine göre ANOVA bulguları	30
Tablo 14 SSÇE Puanlarının Antrenörlük Sürelerine göre ANOVA bulguları	31
Tablo 15 SSÇE Puanlarının Eğitim Düzeylerine göre ANOVA bulguları	33
Tablo 16 AYÖ ile SSÇE arasındaki ilişki analizi bulguları.....	34

Kısaltma Listesi

AYÖ	: Antrenör Yeterlik Ölçeği
BESYO	: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
EFL	: İngiliz Futbol Kulüpleri Birliği
FIFA	: Federation Internationale de Football Association
SBF	: Spor Bilimleri Fakültesi
SSÇE	: Sosyal Sorun Çözme Envanteri
TFF	: Türkiye Futbol Federasyonu
UEFA	: Union of European Football Associations

Giriş

Futbol ülkemizde ve dünyada en popüler spor dalı olarak, hem katılımcılar hem de seyirciler açısından büyük ilgi görmektedir. Bu ilginin devamlılığı ve sürdürülebilirlik açısından futbolun gelişimine yönelik çalışmalar, bu çerçevede önem arz etmektedir. Bu nedenle ve aynı zamanda ülke futbolumuzun, uluslararası alanda istenilen seviyeye ulaşması ve istikrarlı başarılar kazanabilmesi için doğru yönetsel adımların atılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Türk futbolunun gelişimi bilimsel veriler ve akademik çalışmalarla desteklenmiş, stratejik yönetime dayalı kısa, orta ve uzun vadeli planlar doğrultusunda istikrarlı yatırımlar yapılarak oluşturulmuş altyapı organizasyonları aracılığıyla gerçekleştirilir (Akkoyun, 2014). Planlı altyapı organizasyonlarında spor kulüplerinin kendi çabaları kadar ülkelerinin uyguladıkları tutarlı spor politikalarının da önemli olduğu söylenebilir (Sunay ve Kaya, 2018).

Bu politikalar gereği spor kulüplerinin altyapı organizasyonları önem kazanmıştır. Bu organizasyon içerisinde genç futbolcuları yetiştirmede en önemli role sahip antrenörlerin yeterlikleri konusu ön plana çıkmaktadır. Antrenörler, performans geliştirici antrenmanları ile futbolcuların bireysel ve sosyal verim düzeylerini yukarıya taşıyabilmek, yeteneklerini geliştirmek için çaba göstermektedirler (Ulukan, 2006). Antrenör, genel anlamda futbolcuların fiziksel-fizyolojik, zihinsel, duygusal (psikolojik) ve sosyal kapasitelerinin amaçlı davranışlarla geliştirilmesine yardımcı olan ve bunun için antrenmanın bilimsel amaçlarını yerine getiren, özel eğitim-öğretim almış kişidir (Konter, 1996).

Antrenörlerin sahip oldukları yeterlikler, onların yetiştirecekleri sporcuların kalitesinin oluşmasında belirgin bir etkiye sahiptir. Bunun yanı sıra alt yapı antrenörleri genç futbolcuları yetiştirirken önemli sosyal sorunlarla karşılaşmaktadır. Bu durum antrenörlük kariyerim içerisinde bir çok defa karşıma çıkan bir konudur. Ebeveyn ve antrenör baskısından dolayı psikolojik sıkıntı çeken ve mutsuzluk yaşayan sporcuların kulüp değiştirme ya da futbolu bırakma eğilimi gösterdiklerine şahit oldum. Benzer şekilde Brustad (1996)'ın, yaptığı çalışmaya göre spor ortamında aile baskısı gören çocukların rekabete dayanma endişesi ve tükenmişliği daha çok hissettiklerini, ayrıca erken yaşta sporu bırakmaya yatkın olduklarını tespit etmiştir. Coakley (1992:271-285) yaptığı çalışmaya göre tükenmişlik sosyal bir

problemdir ve bu dönemde ergenin kimliği ve baskıcı spor ortamında hayatını kontrol edebilmesi önemli unsurlardır. Dolayısıyla en güçlü bireysel farklılık değişkenlerinden biri olan sosyal sorun çözme becerisi, özellikle antrenörler için en çok gerekli olan becerilerdendir (Eskin ve Aycan, 2009). Antrenörlerin gerek kendileri gerekse sporcuları ile ilgili sosyal sorunlarla baş edebilmelerinin başarı için önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmada, çocuklarımızın yeteneklerini geliştiren ve onları futbolcu olarak profesyonel spora hazırlayan antrenörlerin yeterlikleri ve sosyal sorun çözme becerileri arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır.

1.1 Araştırmanın Problemi

Dünyada her geçen gün büyüyen futbol endüstrisi içerisinde Türk futbolunun rekabet edebilmesi, gelişimi ve başarı sağlaması, nitelikli futbolcu üretimine, dolayısı ile bilimsel ve akademik çalışmalarla desteklenmiş planlı gençlik geliştirme organizasyonlarına bağlıdır. Bu organizasyonlar içerisinde de antrenörler önemli yer tutmaktadır. Antrenörlerin bu kapsamdaki yeterlikleri de futbol gelişimi açısından önem kazanmaktadır.

Ayrıca dünyada sporcu yetiştirme açısından “bütünsel gelişim” kavramı son dönemlerde karşımıza çıkmaktadır. Sosyal sorun çözme de bu kavram içinde önemli görülmekte ve başarılı sporcular yetiştirmede anahtar görev üstlendiği düşünülmektedir.

Ancak alan yazında yapılan incelemeler sonucunda, antrenörlerin yeterlikleri ile sosyal sorun çözme becerileri arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmaların azlığı göze çarpmaktadır.

1.2 Araştırmanın Sorusu

Çalışmada yer alan konulara istinaden üç araştırma sorusu ortaya çıkmaktadır.

- a) Antrenörlerin demografik özelliklerine göre yeterlik inançları arasında farklılık var mıdır?
- b) Antrenörlerin demografik özelliklerine göre sosyal sorun çözme becerileri arasında farklılık var mıdır?

- c) Antrenörlerin yeterlik inançları ile sosyal sorun çözme becerileri arasında ilişki var mıdır?

1.3 Araştırmanın Hipotezleri

H1 Antrenörlerin yeterlik inançları

- H1a. Görev aldıkları lig kademelerine göre farklılık vardır.
- H1b. Futbolculuk geçmişlerine (profesyonel ya da amatör) göre farklılık vardır.
- H1c. Sahip oldukları antrenörlük lisans kademelerine göre farklılık vardır.
- H1d. Antrenör olarak çalışma yıllarına göre farklılık vardır.
- H1e. Eğitim düzeylerine göre farklılık vardır.

H2 Antrenörlerin sosyal sorun çözme becerileri

- H2a. Görev aldıkları lig seviyesine göre farklılık vardır.
- H2b. Futbolculuk geçmişlerine (profesyonel ya da amatör) göre farklılık vardır.
- H2c. Sahip oldukları antrenörlük lisans kademelerine göre farklılık vardır.
- H2d. Antrenör olarak çalışma yıllarına göre farklılık vardır.
- H2e. Eğitim düzeylerine göre farklılık vardır.

H3: Antrenörlerin yeterlik inançları ile sosyal sorun çözme becerileri arasında ilişki vardır.

1.4 Araştırmanın Varsayımları

Bu çalışmada yer verilen antrenör yeterlik ölçeği ve sosyal sorun çözme envanterinin çalışmanın amaçlarını karşılayacak yeterliliğe sahip olduğu varsayılmaktadır.

Çalışmanın örnekleminde yer alan antrenörlerin kendilerine sorulan sorulara içtenlikle ve doğru cevap verdikleri varsayılmıştır.

Çalışmanın örnekleminin, çalışma evrenini temsil edecek sayıda olduğu varsayılmıştır.

1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmanın bulguları, veri toplama aracı olarak kullanılan ölçeklere verilen cevaplar ile sınırlıdır.

Çalışmanın örneklemini Türkiye profesyonel futbol liglerinin en üst iki liginde yer alan takımların futbol akademi antrenörleri ile sınırlıdır.

1.6 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın birinci amacı, antrenörlerin yeterlik inançları ile sosyal sorun çözme becerileri arasındaki ilişkileri incelemektir. Bir diğer amacı ise, antrenörlerin demografik özelliklerine göre (lig seviyeleri, profesyonel yada amatör olarak futbol oynunculuk geçmişleri, antrenör olarak çalışma süreleri, sahip oldukları lisans kademeleri, eğitim düzeyleri) antrenörlük yeterlik inançları ve sosyal sorun çözme becerileri arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığını belirlemektir.

2 Genel Bilgiler

2.1 Futbol

Futbol İngilizler tarafından bulunmuş bir spor dalıdır. Tarihsel başlangıcı ise M.Ö. 3000’li yıllara rastlar. O yıllarda Çinliler top ile oynanan, futbola benzeyen bir oyun oynuyorlardı. Ancak modern futbolun kurumsallaştırılması İngilizler tarafından gerçekleştirilmiştir. 1863 yılında 11 kulüp bir araya gelerek modern futbol kurallarını ortaya koyup İngiltere Futbol Birliğini (the Football Association) kurmuşlardır. Sonraki yıllarda, 1873’te İskoçya, 1876’da Galler ve 1880’de İrlanda kendi federasyonlarını oluşturmuşlardır. Bunlar dünyadaki ilk futbol federasyonlarıdır (Akkaya, 2008, s. 4). İlgili ülke federasyonlarını takiben dünyada futbolun gelişimi ve yönetimi için öncelikle Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (Federation Internationale de Football Association-FIFA) 1904 yılında (FIFA, 2021a), Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (Union of European Football Associations-UEFA) ise 1954 yılında kurulmuştur (UEFA, 2021a).

Ülkemizde de futbol, Osmanlı İmparatorluğu zamanında 19. yüzyılın son çeyreğinde oynanmaya başlanmış, ilk olarak Selanik’ten Bornova’ya, yıllar içerisinde ise İzmir’den İstanbul’a ve tüm Anadolu’ya yayılmış, 1908 ve 1923 yılları arasında büyük bir gelişim göstermiştir. Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) da 1923 yılında kurulmuş, aynı yıl Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FIFA)’nin 26. üyesi olmuş (TFF, 2021) ve Avrupa Futbol Federasyonları Birliğine (UEFA) 1962 yılında katılmıştır (UEFA, 2021b).

2.1.1 Türk Futbolu ve Alt Yapılar 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren ülkemizde her geçen gün popülerliğini artıran ve yurdun her bir köşesine yayılan futbol, elde edilen uluslararası başarılar anlamında ise ne yazık ki istikrarlı bir yapı sergileyememiştir. (Kulüp Takımı UEFA Sıralaması - Milli Takım FIFA Sıralaması) Türk Futbolu, 1992 yılından itibaren hesaplanmaya başlanan FIFA Dünya Sıralamasında, 2003-2006 ve 2008-2009 yılları dışında kendisine yakışan bir yer bulamamıştır (FIFA, 2021b).

Kısa dönemli bu başarıların, ülkemizin sahip olduğu insan ve ekonomik kaynakların yanı sıra, Türk insanının futbola olan sevgisi ve ilgisi düşünüldüğünde, sahip olduğu potansiyelin çok gerisinde kaldığı görülmektedir. Şüphesiz arzu edilen istikrarlı başarının gerçekleştirilememesinin ardında birçok faktörün rol oynadığı söylenebilir.

Futbolun endüstriyelleşmesinden sonra Türkiye’de de temel kavramlar doğru tespit edilmesine karşın, kavramların içeriklerinin genellikle yanlış veya çarpık biçimde oluşturulduğu, şirketleşen veya şirket gibi yönetilmeye çalışılan kulüplerin, uygulamalardaki plansızlıkları, sportif başarıya ulaşmak için yaptıkları astronomik transferler, aşırı borçlanmaları gibi sebeplerden batmış ya da batma noktasına gelmiş olduğu belirtilmektedir (Talimciler, 2015:129).

Ayrıca daha önce TFF Süper Lig’de yer alan takımların bazılarının, yanlış transferler nedeni ile ekonomik zorluklar yaşayarak amatör kümelere kadar indikleri belirtilmektedir (Aslan, Akça ve Müniroğlu, 2015).

Esas problem Türk Futbolunun sorunlarına gerçek anlamda çözüm amaçlı ve uzun vadeli planlarla yaklaşılmasındadır. Futbolunun gelişimi, altyapı yatırımdan geçmektedir. Bilimsel verilerle ve akademik çalışmalarla desteklenmiş, kısa, orta ve uzun vadeli olarak doğru bir takvimle planlanmış, bu planlar doğrultusunda da sürekliliği olan yatırımlar gerçekleştirilip zaman ayrılmış altyapı organizasyonları, başarılı bir şekilde yönetilmesi sonucu futbolculara; futbolcuların bireysel gelişimleri kulüplere; kulüplerin elde etmiş olduğu başarılı sonuçlar ekonomik gelişimlerine ve aynı zamanda ülke futboluna sınıf atlama sonucunu beraberinde getirebileceği belirtilmiştir (Akkoyun, 2014).

Pahalı transferlerin neden olduğu ekonomik krizlerin çözümünde doğru transfer politikalarının yanı sıra gerçekten verim almak amaçlı, iyi organize olmuş, sağlıklı bir şekilde işleyen altyapı sistemleri de oldukça etkili olabilecektir (Aslan ve ark., 2015, s. 104). Ford, Le Gall, Carling ve Williams (2008, s. 138) “Genç futbolcuların beceri ve uzmanlıklarının geliştirilmesinin, dünya genelinde gençlik akademileri ve ulusal futbol gelişim programlarının ana hedefi” olduğunu belirtmektedir.

Altyapı takımları oluşturmak ilk etapta kulüplere belli oranda maliyetler getirirse de yetişen tek bir oyuncunun bile A takım kadrosunda yer alması, bu maliyetlerin daha üzerinde maddi faydalar sağlamaktadır (Aslan ve ark., 2015, s. 104).

Seraslan ve Seraslan (2009, s. 62) da sağlam temellere dayalı güçlü altyapı organizasyonlarının kulüp bütçelerine önemli bir ek maliyeti olmadığını ifade ederken orta ve uzun vadede hatırı sayılır kazançlar getirdiğini söylemektedir. Bu sebeplerden dolayı kulüplerin altyapı organizasyonları daha büyük önem kazanmaktadır. Bu organizasyon içerisinde de genç futbolcuları yetiştirmede en önemli role sahip antrenörler ve yeterlikleri ön plana çıkmaktadır.

2.2 Antrenörlük

Antrenör özel eğitim almış kişidir. Bu eğitimle futbolcuların fiziksel-fizyolojik, zihinsel, duygusal, (psikolojik) ve sosyal kapasitesini geliştirilmesi için bilimsel antrenmanlar uygular (Konter, 1996:101).

Antrenörler futbolcuların performans seviyelerini arttırmak (Ulukan, 2006) ve yeteneklerini ortaya çıkarmak için yapılarına uygun bir disiplinle bilgi ve birikimlerini onlara aktarırlar ve çalıştırırlar. Onları gözlemleyip analiz ederek zayıflıklarını tespit ederler ve yetiştirip geliştirirler (Genç, 1998 Akt.Köksal, 2008).

Başer (1994 akt. Mutlu, Akoğlu, Şentürk, Ağılönü ve Özbey, 2019, s. 168) antrenörlüğü, *“karşılıklı iletişim ve etkileşimle diğerlerini etkileme ve yönlendirmeye dayalı bir liderlik sanatı olarak”* ifade etmektedir. Bu nedenle de antrenörler, sporcuları için birer lider konumundadırlar.

Bu noktada lider konumunda bulunan ve sporcuyu geliştirme sorumluluğunu üstlenen antrenörün sahip olduğu liderlik tarzlarını bilmesi, bunları ortaya koyabilmesi ve örnek teşkil etmesi; sporcusunu her açıdan yönlendirebilmesine ve başarıya götüren gelişimin sağlanabilmesine olanak sağlayacaktır (Köksal, 2008, s. 3).

Antrenörlerin liderlik yönelimlerini belirlemeye yönelik çalışmalara bakıldığında, antrenör etkinliği kavramı karşımıza çıkmaktadır. Feltz, Chase, Moritz ve Sullivan (1999:765) antrenörlük etkinliğini “*antrenörlerin sporcularının öğrenme ve performanslarını etkileyebilecek kapasiteye sahip olduklarına inandıkları kapsam*” olarak tanımlamıştır.

Bu yaklaşıma göre Horn (2002) tarafından alan yazına sunulan Antrenör etkinliği modeli antrenör davranışlarının, antrenörlerin beklentileri ve inançlarından etkilendiğini göstermektedir. Antrenörlerin beklenti ve inançları göz önünde bulundurulduğunda, başarılı performanslar ile ilişkisi bulunduğu belirtilen psikolojik unsurlar (Feltz, Short ve Sullivan, 2008) söz konusu olmaktadır. Bu noktada antrenör yeterlikleri ön plana çıkmaktadır.

2.3 Antrenör Yeterliği

Antrenörlerin yeterliklerine yönelik çalışmaların temeli Bandura (1977) tarafından alan yazına sunulan öz yeterlik kavramına dayanmaktadır. Öz yeterlik kavramı da temel anlamda sosyal bilişsel kuram ile sosyal öğrenme kuramlarından yararlanılarak alan yazına sunulmuştur. Bandura (1977)’ya göre öz-yeterlik, “*bireylerin verilen görevleri yerine getirip getirmeyeceklerine yönelik inançları*” olarak tanımlanmaktadır.

Ayrıca, insanlar sahip oldukları bilişsel, güdüsel ve davranışsal özellikleriyle yaşadıkları olayları kontrol edebilirler. Bu özelliklerinin varlığına ve onları harekete geçirecek güçleri olduğuna olan inançları öz yeterlik kavramını ifade etmektedir (Bandura, 1986).

Bireylerin yer aldıkları örgütlerde verilen görevleri yerine getirmeleri dikkate alındığında, spor takımlarında yer alan antrenörlerin, hizmet verdikleri alanlardaki başarıları önem kazanmaktadır. Bu nedenle antrenörlerin de yeterlik inançları, ilgili faaliyetlerin başarı ile yerine getirilmesi bakımından araştırılması gereken bir konu haline gelmiştir.

Bu kapsamda alan yazına sunulan ilk çalışma Feltz ve ark. (1999) tarafından kavramsal olarak geliştirilen antrenör yeterlik modelidir. Bu modele göre antrenör yeterliği “*antrenörlerin, sporcularının öğrenme ve performans düzeylerini etkileme kapasitelerine olan inançları*” şeklinde açıklanmıştır.

Feltz ve ark. (1999:766) tarafından alan yazına kazandırılan antrenör yeterliği modeli, temel anlamda üç bileşene (antrenör yeterliği bilgi kaynakları, antrenör yeterliği boyutları, antrenör yeterliği sonuçları) sahiptir.

Bu bileşenlerden ilki olan bilgi kaynakları; antrenör tecrübesi, daha önceki başarılar, algılanan sporcu becerileri ve takım dışından alınan (aile, okul, yöneticiler, toplum vb.) sosyal destektir. İkinci bileşen olan antrenör yeterliği ise, motivasyon, oyun/müsabaka stratejisi, teknik öğretimi ve karakter oluşturma boyutlarına sahiptir. Motivasyon, antrenörlerin sporcularının psikolojik durumunu ve yetilerini etkileyebilme becerisine olan inançlarını ifade etmektedir. Oyun/müsabaka stratejisi, müsabakalarda antrenörlerin liderlik etmeye yönelik becerilerine olan inançlarıdır. Teknik öğretimi, antrenmanlarda antrenörlerin öğretim noktasındaki becerilerine yönelik inançlarıdır. Karakter oluşturma, antrenörlerin sporcularının karakter gelişimlerine olan etkilerine yönelik inançlarıdır. Son bileşen antrenör yeterliğinin sonuçlarıdır. Bu bileşen içerisinde oyuncu/takım memnuniyetleri, oyuncu/takım performansları ile oyuncu/takım yeterlikleri yer almaktadır.

Bu modele uygun olarak Feltz ve ark. (1999) tarafından Antrenör Yeterlik Ölçeği geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçek, motivasyon, oyun/müsabaka stratejisi, teknik öğretimi ve karakter oluşturma olarak 4 boyuta sahip ve toplamda 24 sorudan oluşmaktadır. Likert derecelendirme (10’lu) sistemine sahip olarak değerlendirilen ölçek ülkemizde Gençler, Kiremitçi ve Boyacıoğlu (2009) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek hem dünyada hem de ülkemizde özellikle antrenörlerin yeterlik inançlarını belirlemek üzere kullanılsa da, geçerlik için önemli değerler olarak kabul edilen uyum indekslerini yeteri kadar karşılamaması (Myers, Wolfe ve Feltz, 2005) sebebi ile güncellenmesine gidilmiştir.

Güncellenen yeni ölçek Myers, Feltz, Chase, Reckase ve Hancock (2008) tarafından geliştirilmiştir. Yeni ölçekte gerçekleştirilen değişimlerden birincisi, ölçeğin başında yer alan ifadenin “şu anda antrenörlük yaptığınız takım ile ilgili olarak, yeteneklerinize ne kadar güveniyorsunuz” şeklinde düzenlenmesidir. İkinci değişiklik ise, 10’lu likert değerlendirme yerine 4’lü değerlendirmenin kullanılmasıdır. Son değişiklik ise, fiziksel kondisyon alt boyutunun eklenerek ölçeğin 5 faktörlü yapıya döndürülerek toplamda 18 soruya indirgenmesidir. Geliştirilen yeni ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması ise Unutmaz ve Gençer (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu modele uygun olarak da antrenör yeterliğine ilişkin tanımlama, “*antrenörün kendisi ile ilgili sporcusunu/sporcularını motive edebilme, oyun stratejileri geliştirebilme, teknik öğretebilme, karakter oluşumuna katkı sağlama ve fiziksel kondisyon artırma gibi konularda kendisine olan inancının düzeyini ifade etmek için geliştirilmiş bir kavram*” (Güllü ve Donuk, 2019:60) olarak ulusal alan yazında yer almaktadır.

Etkili antrenörlerin daha iyi antrenörlük uygulamaları (Côté ve Gilbert, 2009) ve daha fazla antrenör yeterliklerine sahip olma eğilimi gösterdikleri (Boardley, 2018) belirtilmektedir. Bu noktada takım yeterliği, antrenör davranışı ve antrenör yeterliğini etkileyebilecek ilişkileri belirlemeye yönelik yaklaşımlar önem kazanmaktadır (Horn, 2002; Vargas-Tonsing, Warners ve Feltz, 2003).

İlişkileri belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilen bazı çalışmalarda, antrenörlük deneyiminin antrenörlerin yeterlik algılarını etkileyen bir unsur olduğu, bu kapsamda yer alınan lig düzeyi, sahip olunan antrenörlük lisans kademesi, antrenörlük süresi, sporculuk geçmişi ve antrenörlük eğitiminin, antrenörlerin yeterlik inançlarını etkileyebilecek faktörler olabileceği belirtilmektedir (Feltz ve ark., 1999; Feltz, Hepler, Roman ve Paiement, 2009; Gencer, 2011; Gilbert, Lichtenwaltdt, Gilbert, Zelezny ve Côté, 2009; Jones, Armour ve Potrac, 2003; Malet ve Feltz, 2000).

Antrenörler sadece sporcularının fiziksel performansına değil, yanı sıra sporcularının birçok kişisel ve bireysel ihtiyaçlarına uyum sağlayarak psiko-sosyal sağlıklarına da

etki ederler. Böylece, sadece sportif becerileri ile ilgili değil aynı zamanda sporcularının yaşamlarında da etkili bir antrenör olarak bir çok rol alabilirler. Etkili antrenörler, sporcularının bireysel ihtiyaçlarını karşılamaya hazır olan antrenörlerdir ve kendi antrenörlük becerileri ve davranışları ile sporcular ve takımın performansında bir fark yaratabilirler (Anshel, 2003 akt. Ronayne, 2004).

Antrenörlerin rolü ile ilgili genel olarak spor bilimleri (fizyolojik, biyomekanik), teknik ve taktik bileşenler anlaşılmakla beraber, pedagojik ve sosyokültürel yönler de kapsam içindedir (Adams, Cropley ve Mullen, 2016).

Sporcuların sosyal ve psikolojik becerilerinin geliştirilmesi, fiziksel becerileri geliştirmek kadar önemlidir. Bu nedenle antrenörlerin, fiziksel özellikler ile beraber diğer becerilerin gelişimi için de antrenman programları planlama ve uygulama sorumluluğu vardır (Dohme ve Lara-Bercial, 2016).

Antrenörlerin, bireylerle ilişkili hedefleri benimsemeye yönelik, bütünsel gelişme için gerekli sporcu merkezli yaklaşımları da son dönemde önemli destek kazanmıştır (Camiré ve diğerleri, 2014 Akt. Adams ve ark., 2016).

Dohme ve Lara-Bercial (2016)'ın gelişim aşamasındaki çocukların bütünsel gelişim kavramı, fiziksel beceriler, taktik beceriler, teknik beceriler, zihinsel beceriler, kişisel ve sosyal beceriler olarak 5 temel alanın gelişimini hedeflemektedir.

Vella, Oades ve Crowe (2011) sporcuların bütünsel gelişimini kolaylaştırmada antrenörlerin rolü üzerine yaptıkları araştırmada, antrenörlerin neden genç sporcularda sadece oyun geliştirmenin ötesine geçmeleri gerektiğine dair anlayışlar sunmaktadırlar. Çalışmaya göre antrenörlerin, takımdaki kişiler arası meselelerle ilgilenmek, oyuncuların sahada hayal kırıklığı ile başa çıkmalarına yardımcı olmak, oyunculara takım arkadaşlarına, rakip ve hakeme saygı göstermeyi ve karşılıklı saygının önemini öğretmek, genç oyuncularda güven, benlik saygısı, öz değer, öz inanç ve kendine saygı oluşturmak gibi rollerinin olduğu belirtilmektedir. Bütünsel gelişim yaklaşımı açısından antrenörler bir anlamda, genç oyuncular için rol

modelleridir. Genç sporcuların göstermelerini arzu ettikleri davranışları kendi davranışları ile göstermeli ve oyuncularının bu davranışlarını geliştirmelidirler.

Antrenörlerin bu yönlerini geliştirmeye yönelik eğitim programları olduğu kadar, oyuncuların da kendilerini geliştirmeye yönelik eğitimler oluşturulmaktadır. Örnek olarak oyuncuların bütünsel gelişimlerini destekleyecek altyapı uygulamalarının hem FIFA hem de İngiliz Futbol Kulüpleri Birliğinin (EFL) hazırladığı akademi eğitim sistemlerinde yer aldığı görülmektedir.

EFL (2019:6) akademi eğitim sisteminin amacını, futbolda en üst düzeye çıkmaları için genç oyunculara yardımcı olarak yüksek nitelikli oyuncular yetiştirmenin yanında, eğitim hayatlarında ve yaşamın içinde potansiyellerinin farkına varabilecek çok yönlü bireyler haline dönüştürmeyi hedeflemektedir. Bu amaçla pek çok farklı konuda uzmanlaşmış Akademi antrenörleri, gelişim sürecinin her evresinde oyuncularına yardımcı olur.

FIFA (2016:20) ilgili eğitim sistemleri açısından, futbolun en üst seviyesine ulaşmak için temel futbol eğitiminin çok önemli olduğunu açıklamakla beraber güncel eğilimlerin futbolun psikolojik yönlerinin de ele alınması gerektiğini belirtmektedir. Dolayısı ile futbol eğitimi sadece oyunun kendisi için gerekli becerileri geliştirme fırsatı sunmamalı, aynı zamanda gençlerin kişisel ve sosyal becerilerini geliştirerek bütünsel bir yaklaşım benimsenmelidir.

FIFA (2016:20) gençlerin sosyal becerilerini geliştirmeleri sırasında karşılaşılan sosyal ve çevresel faktörlerin olduğunu açıklamaktadır. Bu kapsamda sosyal ve çevresel faktörler;

- Takım ruhu, kulüp ile özdeşleşme, özverilik ve işbirliği
- Ebeveynler, eğitim merkezi ve oyuncular arasındaki ilişki
- Antrenör-oyuncu ilişkisi
- Oyuncular arasındaki ilişkiler
- Hobiler, kültürel çıkarlar ve sosyal yaşam
- Kişisel hazırlık
- Spor kültürü
- Sağlıklı yaşam tarzı

- Akıl sağlığı
- Özel yaşam ve spor hayatı dengesi
- Hile karşıtı dürüst oyun olarak açıklanmaktadır.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen sistemler ve araştırmalar aracılığı ile gençleri futbolcu olarak yetiştirirken asıl önemli olanın, onların bütünsel gelişimine katkı yapmak olduğu özellikle vurgulanmaktadır. Bu kapsamda sosyal ve çevresel faktörlerin varlığı, bunlardan doğan sorunların zm çocukların bütünsel gelişiminde önemli yer tutmaktadır.

2.4 Sosyal Sorun zme

Birey, yaşadığı toplum içinde aile, okul, iş hayatındaki diğer insanlarla sosyal bağlamda etkileşim yaşar. Bu etkileşim bireyler için zaman zaman sorunlar yaratabilmektedir. Bireyin günlük yaşamda karşılaştığı bu sorunlarla en iyi şekilde baş edebilmek için kendisinin oluşturduğu bilişsel ve davranışsal süreç sosyal sorun zme becerisi olarak tanımlanmaktadır (Aksu, 2015:43)

Araştırmacılar, insanın yaşam faaliyetlerini etkileyen bu sosyal içerikli sorunları kişi içi, kişiler arası, kişisel olmayan ve toplumsal sorunlar olmak üzere dört başlıkta toplamıştır (D'zurilla, Nezu ve Maydeu-Olivares, 2004).

Sosyal sorun zme kavramı, 1970'lerin başından itibaren bireylerin sosyal hayat içerisinde karşılaştıkları sorunlar ile nasıl başa çıkabildiklerini ortaya koyabilmek üzere alan yazında araştırılmaya başlanmıştır. Sosyal sorun zmeye temel oluşturacak bu araştırmalardan ilki, D'zurilla ve Goldfried (1971) tarafından gerçekleştirilmiştir. İlgili araştırmanın temeli, sorun zme becerilerini açıklamaya odaklanmaktadır.

Bu kapsamda D'zurilla ve Nezu (1990) tarafından geliştirilen yaklaşımda, sosyal sorun zme becerilerinin, sorun yönelimi ve sorun zme becerisi olarak 2 genel bileşenden oluştuğu belirtilmektedir.

D'Zruilla ve ark. (2002, akt. D'zurilla ve ark., 2004:17) sosyal sorun çözme modelindeki sorun yönelimi bileşeninin olumlu sorun yönelimi ve olumsuz sorun yönelimi olarak iki ayrıldığını belirtmektedir. Problem çözme bileşeninin ise, rasyonel sorun çözme, dürtüsel sorun çözme ve kaçınmacı sorun çözme olarak, 3 farklı stilde problem çözme tarzına sahip bulunduğu belirtilmektedir. Modele göre olumlu sorun yönelimi gösteren bireyler, rasyonel sorun çözme eğilimi göstererek olumlu sonuçlara ulaşabilmektedirler. Yine modele göre, olumsuz sorun yönelimi gösteren bireyler ise, dürtüsel ya da kaçınmacı sorun çözme tarzı göstererek olumsuz sonuçlara ulaşabilmektedirler. Model içerisinde olumlu sorun yönelimi ile sorunlara karşı yapılandırıcı yönelim gösterilirken, olumsuz sorun yönelimi işlevsiz yönelim gösterilmesine sebep olabilmektedir.

İlgili yaklaşıma göre sorun yönelimi bileşeni, bireyin sorunu başarı ile çözmesine imkân verecek becerileri ve yeteneklerinden ziyade, sorunlu durumların algılanması ve değerlendirilmesini içermektedir. Sorun çözme becerilerindeki rasyonel sorun çözme tarzı ise problem tanımlama, çözümlerin ve seçeneklerin oluşturulması, karar verme ve çözüm uygulama ile doğrulama gibi görevleri kapsayan bir süreci ifade etmektedir. Dolayısı ile tek boyutlu kavram olmayıp, birbiri ile ilişkili ancak farklı faktörlerden bir araya gelen çok boyutlu bir kavramdır (Duyan ve Gelbal, 2008).

D'zurilla ve Nezu (1990) bireylerin sosyal sorun çözmeye yönelik becerilerini ölçmek üzere Sosyal Sorun Çözme Envanterini (SSÇE) geliştirmişlerdir. Geliştirilen ölçek Sorun Yönelimi Ölçeği ve Sorun Çözme Becerileri Ölçeği olmak üzere 2 ana boyuta ve toplamda 70 soruya sahiptir. Sorun Yönelimi Ölçeği 3 alt boyuta (Biliş, Duyuş ve Davranış) ve toplamda 30 soruya sahiptir. Sorun Çözme Becerileri Ölçeği ise 4 alt boyuta (Sorun Tanımlaması ve Formülasyonu, Seçenek Çözümlerin Oluşturulması, Karar Verme, Çözümü Gerçekleştirme ve Doğrulama) ve toplamda 40 soruya sahiptir. Geliştirilen ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması ise Duyan ve Gelbal (2008) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek içerisinde yer alan 70 sorunun 35'i olumlu ve 35'i olumsuz (1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 14, 15, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 28, 30, 31, 40, 42, 43, 45, 47, 48, 54, 56, 59, 60, 63, 64, 67, 68, 69 ve 70) madde içermektedir. İlgili ölçek aracılığı ile bireylerin sosyal sorun çözme becerileri ve bu becerileri etkileyebilecek unsurlar incelenebilmektedir.

Sağlıklı sosyal ilişkiler kurabilmek için sosyal sorun çözme becerisinin varlığı ve ondan faydalanmak önemli görülmektedir. Karşılaşılan sosyal sorunları en etkili şekilde çözmek için bireyin yönlendirilmesi, sahip olduğu bilgilerini uygulaması için uygun ortam hazırlanmasının ve çözüm basamaklarının kullanılmasının önemini anlaması sağlanmalıdır. Bu farkındalıkta aile, okul çevresi (Tuncel ve Demirel, 2010, akt. Aksu, 2015) ve yapıyorsa spor ortamında sosyalleşen bireye, ebeveynlerinin ve öğretmenlerinin desteği çok önemlidir

Eğitim ve öğretim, problem çözme faaliyetlerini kapsamı içine alır. Öğretmenler neyi, nasıl öğretecekleri ile ilgili kararlar verirler, öğrenci ve ebeveynleri ile iletişim içinde olurlar (Castro, Kelly ve Shih, 2010, akt. Ulaş Marbouti, 2015). Sınıf yönetimi ve oradaki davranışsal sorunlardan sorumludurlar ve müdahale ederler (McDonald, 2001 akt. Ulaş Marbouti, 2015).

Son dönemde antrenörlük de, eğitimci ve pedagojik yönleri de kapsamı içine alan bir meslek olarak görülmeye başlanmıştır (Penney, 2006 akt. Kılıç ve İnce, 2019). Bu sebeple antrenörlerin, sporcuların bilişsel, duygusal ve psiko-motor gelişimlerinden sorumlu olmaları, onların bütünsel gelişimlerine yaptıkları katkı (Cote ve Gilbert, 2009 akt. Kılıç ve İnce, 2019) günümüzün kabul edilen nitelikli antrenör tanımıyla örtüşmektedir.

Sosyal sorun çözme becerisi, stres, kaygı, depresyon, gibi psikolojik durumlarla bağlantılı olduğu gibi akademik başarıya ve iş performansına da etki eder (D’Zurilla ve Nezu, 2006, akt. Tekin ve Alan, 2017). Dolayısı ile antrenörlerin sosyal sorun çözme becerileri, yer aldıkları kulüplerde başarılarına da etki edebilecek bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Alan yazında bireylerin gelişimini sağlayacak öğretmenler ve öğretmen adaylarının sosyal sorun çözme becerilerini ölçmeye yönelik örnek çalışmalar (Samancı ve Ziya, 2015; Ulaş Marbouti, 2015) yer alsa da, antrenörlerin bu becerilerini belirlemeye yönelik çalışmaların azlığı (Bezci, 2010) göze çarpmaktadır.

Bu nedenle antrenörlerin yer aldıkları liglerde ve kulüplerindeki başarılarını etkileyebilecek yeterlikleri ve sosyal sorun çözme becerilerinin incelenmesi önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

3 Gereç ve Yöntem

3.1 Araştırma Modeli

Araştırmada antrenörlerin demografik özelliklerine göre yeterlik inançları ve sosyal sorun çözme becerileri arasındaki farkları inceleyebilmek üzere betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Antrenörlerin yeterlikleri ile sosyal sorun çözme becerileri arasındaki ilişkiyi inceleyebilmek üzere, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

3.2 Araştırma Değişkenleri

3.2.1 Bağımlı Değişkenler

Araştırmanın amacı çerçevesinde antrenörlerin yeterlik inançları ve sosyal sorun çözme becerileri araştırmanın bağımlı değişkenlerini oluşturmaktadır.

3.2.2 Bağımsız Değişkenler

Araştırmanın hipotezleri çerçevesinde antrenörlerin, görev aldıkları kulüplerin mücadele içerisinde bulundukları lig seviyesi, futbolculuk kariyerleri, antrenörlük süreleri, antrenör lisans kademeleri ve eğitim durumları, araştırmanın bağımsız değişkenlerini oluşturmaktadır.

3.3 Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2019-2020 futbol sezonunda Türkiye Süper Ligi ile Türkiye 1. Liginde yer alan futbol akademi antrenörleri oluşturmaktadır. Örneklem için ise; Türkiye Süper Liginde yer alan Trabzonspor A.Ş., Başakşehir F.K., Galatasaray A.Ş., Sivasspor, Beşiktaş A.Ş., Alanyaspor, Fenerbahçe A.Ş., Göztepe A.Ş., Gaziantep F.K., Denizlispor, Antalyaspor, Gençlerbirliği, Kasımpaşa A.Ş., Konyaspor, Yeni Malatyaspor, Rizespor, Ankaragücü, Kayserispor, ile Türkiye 1. Liginde mücadele eden Hatayspor, Erzurumspor, Bursaspor, Adana Demirspor, Akhisarspor, Fatih Karagümrük A.Ş., Altay, Ümraniyespor, Giresunspor, Keçiörengücü, Balıkesirspor, Menemenspor, İstanbulspor A.Ş., Altınordu, Boluspor, Osmanlıspor, Adanaspor A.Ş., Eskişehirspor kulüplerinde görev yapan 239 futbol

akademi antrenörlerine ulaşılmıştır. Gerçekleştirilen incelemeler sonucunda, eksik ya da hatalı olarak işlenen veriler araştırma dışı bırakılmış ve toplamda 201 futbol akademi antrenörüne ait cevaplar değerlendirmeye alınmıştır. Değerlendirmeye alınan futbol akademi antrenörlerinin demografik özellikleri Tablo.1'den izlenebilmektedir.

Tablo 1 Araştırma Örneklemine ait Demografik Özellikler

		N	%
Lig Seviyesi	Süper Lig	131	65,2
	TFF 1. Lig	70	34,8
	Toplam	201	100,0
Eğitim Durumu	Lise Mezunu	79	39,3
	SBF/BESYO Mezunu	99	49,3
	Üniversite Mezunu	23	11,4
	Toplam	201	100,0
Futbolculuk Kariyeri	Profesyonel	99	49,3
	Amatör	99	49,3
	Yok	3	1,5
	Toplam	201	100,0
Antrenörlük Süresi	1-5 yıl arası	69	34,3
	6-10 yıl arası	60	29,9
	11 ve üstü	72	35,8
	Toplam	201	100,0
Lisans Kademesi	UEFA A seviyesi	97	48,3
	UEFA B seviyesi	60	29,9
	TFF C seviyesi	44	21,9
	Toplam	201	100,0

SBF: Spor Bilimleri Fakültesi; BESYO: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan futbol akademi antrenörlerinin 131'i (%65,2) Süper Lig takımlarında, 70'i (%34,8) TFF 1.Lig takımlarında görev yapmaktadır. Antrenörlerin eğitim durumları incelendiğinde lise mezunu 79 (%39,3), Spor Bilimleri alanlarında mezun 99 (%49,3) ve üniversitelerin farklı bölümlerinden mezun 23 (%11,4) antrenörün araştırmada yer aldığı belirlenmiştir. Antrenörlerin futbolculuk kariyerleri dikkate alındığında profesyonel futbol geçmişine sahip 99 (%49,3), amatör futbol geçmişine sahip 99 (%49,3) ve futbol geçmişi olmayan ise 3 (%1,5) antrenörün bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların antrenörlük sürelerine bakıldığında 1-5 yıl deneyime sahip 69 (%34,3), 6-10 yıl deneyime sahip 60 (%29,9), 11 yıl ve üstü deneyime sahip 72 (%35,8) antrenörün çalışmada yer aldığı

belirlenmiştir. Son olarak lisans seviyeleri incelendiğinde UEFA A lisansına sahip 97 (%48,3), UEFA B lisansına sahip 60 (%29,9) ve TFF C lisans seviyesine sahip 44 (%21,9) katılımcı olduğu görülmektedir. Bu çerçevede çalışmaya katılan toplam antrenör sayısı 201'dir.

3.4 Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri elde etmek üzere Antrenör Yeterlik Ölçeği II, Sosyal Sorun Çözme Envanteri ve bağımsız değişkenlerin yer aldığı kişisel bilgi formundan oluşan bir veri toplama aracı kullanılmıştır.

3.4.1 Antrenör Yeterlik Ölçeği (AYÖ)

Ölçüm aracı, Feltz ve ark. (1999) tarafından geliştirilmiş Myers ve ark. (2008) tarafından güncellenmiş; Unutmaz ve Gençler (2017) tarafından ise Türkçe uyarlama çalışması gerçekleştirilmiştir. Antrenör Yeterlik Ölçeği II, 5 alt boyut ve 18 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki alt boyutlar; Motivasyon, Oyun Stratejileri, Teknik Öğretimi, Karakter Oluşumu ve Fiziksel Kondisyon şeklindedir. Ölçekteki ifadeler ise 1: "Az", 2: "Orta", 3: "Yüksek", 4: "Tam" 4'lü Likert Tipi derecelendirme üzerinden yanıtlanmaktadır. Antrenör Yeterlik Ölçeği için hesaplanan iç tutarlık katsayılarına ilişkin bulgular Tablo 1 de sunulmaktadır.

Tablo 2 AYÖ Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek Boyutları	Soru Sayısı	Orijinal Ölçek	Araştırma
AYÖ Genel	18	.89	.89
Oyun Stratejileri	4	.74	.77
Fiziksel Kondisyon	3	.70	.81
Motivasyon	4	.64	.64
Teknik Öğretim	4	.74	.73
Karakter Oluşturma	3	.68	.72

Tablo 2 incelendiğinde Unutmaz ve Gençler (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışma bulgularına benzer iç tutarlılık katsayılarının elde edildiği görülmektedir.

Hesaplanan iç tutarlılık katsayıları, ölçeğin geneli için .89, oyun stratejileri alt boyutu için .77, Fiziksel Kondisyon alt boyutu için .81, Motivasyon alt boyutu için .64, Teknik Öğretim alt boyutu için .73, Karakter Oluşumu alt boyutu için .72'dir.

3.4.2 Sosyal Sorun Çözme Envanteri (SSÇE)

Sosyal Sorun Çözme Envanteri, D'zurilla ve Nezu (1990) tarafından geliştirilmiş ve Duyan ve Gelbal (2008) tarafından Türkçe uyarlama çalışması yapılmıştır. Sosyal Sorun Çözme Envanteri, 7 alt boyut ve 70 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki alt boyutlar; Biliş, Duyuş, Davranış, Sorun Tanımlaması ve Formülasyonu, Seçenek Çözümlerin Oluşturulması, Karar Verme ile Çözümü Gerçekleştirme ve Doğrulama şeklindedir. Ölçekteki her ifade; 0: "Benim için kesinlikle doğru değil", 1: "Benim için çok az doğru", 2: "Benim için orta düzeyde doğru", 3: "Benim için oldukça doğru" ve 4: "Benim için kesinlikle doğru" 5'li Likert Tipi dereceleme ölçeği üzerinden yanıtlanmaktadır. Sosyal Sorun Çözme Envanteri için hesaplanan iç tutarlılık katsayılarına ilişkin bulgular Tablo 2 de sunulmaktadır.

Tablo 3 SSÇÖ Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Soru Sayısı	Orijinal Ölçek	Araştırma
I. Sorun Yönelim Ölçeği	30	.93	.90
a) Biliş Alt Ölçeği	10	.85	.60
b) Duyuş Alt Ölçeği	10	.69	.86
c) Davranış Alt Ölçeği	10	.88	.75
II. Sorun Çözme Becerileri Ölçeği	40	.93	.93
a) Sorun Tanımlaması ve Formülasyonu Alt Ölçeği	10	.72	.83
b) Seçenek Çözümlerin Oluşturulması Alt Ölçeği	10	.76	.76
c) Karar Verme Alt Ölçeği	10	.84	.71
d) Çözümü Gerçekleştirme ve Doğrulama Alt Ölçeği	10	.78	.78
Genel Sosyal Sorun Çözme Envanteri	70	.95	.95

Tablo 3 incelendiğinde, envanterin geneline ait iç tutarlık katsayısının .95 olarak hesaplandığı ve orijinal envanterden elde edilen iç tutarlık katsayısının benzer olduğu görülmektedir.

3.5 Veri Toplama Süreci

Türkiye Süper Ligi ve 1. Liginde bulunan toplam 36 takımın futbol akademî antrenörlerine, Google Form üzerinden oluşturulan link paylaşılmış ve veri toplama aracında yer alan sorulara ilişkin cevaplar talep edilmiştir. Veri toplama süreci Mart 2020’de başlamış ve Mayıs 2020 arasında tamamlanmıştır.

3.6 Veri Analizi

Araştırmada, veri toplama aracında yer alan ölçme araçlarının tanımlayıcı istatistikleri ile iç tutarlık katsayıları hesaplanmış, gruplar arası olası farkları belirlemeye yönelik bağımsız örneklem T-Test ve tek yönlü ANOVA ile ölçekler arasındaki ilişkileri belirlemeye yönelik olarak korelasyon analizi uygulanmıştır. Verilerin istatistik analizinde IBM SPSS 25 programından yararlanılmıştır.

Bu bölümde, çalışmada kullanılan veri toplama araçlarına ilişkin genel tanımlayıcı istatistikler, çalışmada yer alan katılımcıların demografik özelliklerine göre oluşturulmuş gruplar arasında olası farkları belirlemeye yönelik uygulanan T-Test, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve ölçekler arasındaki olası ilişkileri belirlemek üzere gerçekleştirilen korelasyon analizi sonucu yer almaktadır.

4 Bulgular

4.1 Antrenör Yeterlik Ölçeğine İlişkin Bulgular

Antrenörlerin veri toplama araçlarından AYÖ için verdikleri cevaplara ilişkin tanımlayıcı istatistik Tablo 4’te sunulmaktadır.

Tablo 4 AYÖ Tanımlayıcı İstatistik

Alt Boyut	N	Min.	Maks.	Ort.	Ss
Oyun Stratejileri	201	2.00	4.00	3.40	.47
Fiziksel Kondisyon	201	1.33	4.00	3.42	.59
Motivasyon	201	2.25	4.00	3.46	.44
Teknik Öğretimi	201	1.25	4.00	3.55	.44
Karakter Oluşturma	201	2.00	4.00	3.71	.41

Tablo 4 incelendiğinde, antrenörlerin AYÖ alt boyutlarına ilişkin puan ortalamaları dikkate alındığında en yüksek ortalamanın Karakter Oluşumu altboyutu için $3.71 \pm .41$ olarak elde edildiği görülmektedir. Sonrasında sırası ile Teknik Öğretimi $3.55 \pm .44$, Motivasyon $3.46 \pm .44$, Fiziksel Kondisyon $3.42 \pm .59$ olarak belirlendiği, en düşük ortalama puanın ise Oyun Stratejileri alt boyutu için $3.40 \pm .47$ olarak elde edildiği görülmektedir.

Antrenörlerin lig seviyelerine göre yeterlik inançları arasındaki olası farkları belirlemeye yönelik gerçekleştirilen T-Test sonuçları Tablo 5’te sunulmaktadır.

Tablo 5 AYÖ Puanlarının Lig Seviyesine göre T-Test Bulguları

Alt Boyutlar	Lig Seviyesi	N	Ort.	Ss.	t
Oyun Stratejileri	Süper Lig	131	3.42	0.47	1.024
	TFF 1. Lig	70	3.35	0.48	
Fiziksel Kondisyon	Süper Lig	131	3.49	0.56	2.255*
	TFF 1. Lig	70	3.29	0.63	
Motivasyon	Süper Lig	131	3.51	0.43	2.003*
	TFF 1. Lig	70	3.38	0.45	
Teknik Öğretimi	Süper Lig	131	3.60	0.40	2.045*
	TFF 1. Lig	70	3.46	0.49	
Karakter Oluşturma	Süper Lig	131	3.75	0.34	1.996*
	TFF 1. Lig	70	3.62	0.51	

*p<.05

Tablo 5 incelendiğinde; yer alınan lig seviyesine göre Oyun Stratejileri alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı ($t_{(199)}=1.024$, $p>.05$) farklılık elde edilmezken, Fiziksel Kondisyon ($t_{(199)}=2.255$, $p<.05$), Motivasyon ($t_{(199)}=2.003$, $p<.05$), Teknik Öğretimi ($t_{(199)}=2.045$, $p<.05$) ve Karakter Oluşumu ($t_{(102)}=1.996$, $p<.05$) alt boyutlarında ise anlamlı gruplararası farkların bulunduğu belirlenmiştir. Bu çerçevede, Süper Ligde yer alan antrenörlerin TFF 1.Lig de yer alan antrenörlere göre Fiziksel Kondisyon, Motivasyon, Teknik Öğretimi ve Karakter Oluşumu alt boyutlarında daha yüksek yeterlik inançlarına sahip oldukları görülmüştür ($p<.05$).

Antrenörlerinin futbol geçmişlerine göre yeterlik inançları arasındaki olası farkları belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilen T-Test bulguları Tablo 6'da sunulmaktadır.

Tablo 6 AYÖ Puanlarının Futbol Geçmişine göre T-Test Bulguları					
Alt Boyutlar	Futbol Geçmişi	N	Ort.	Ss.	t
Oyun Stratejileri	Profesyonel	99	3.44	0.47	1.390
	Amatör	99	3.35	0.48	
Fiziksel Kondisyon	Profesyonel	99	3.45	0.52	0.837
	Amatör	99	3.38	0.66	
Motivasyon	Profesyonel	99	3.51	0.42	1.504
	Amatör	99	3.41	0.46	
Teknik Öğretimi	Profesyonel	99	3.60	0.38	1.795
	Amatör	99	3.49	0.49	
Karakter Oluşturma	Profesyonel	99	3.73	0.37	0.756
	Amatör	99	3.69	0.44	

Tablo 6 incelendiğinde, antrenörlerin yeterlik inançları arasında, futbol geçmişlerine göre istatistiksel olarak anlamlı gruplararası farklar belirlenmemiştir ($p>.05$).

Antrenörlerin sahip oldukları lisans kademelerine göre yeterlik inançları arasındaki olası farkları belirlemeye yönelik gerçekleştirilen ANOVA analizi bulguları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7 AYÖ Puanlarının Lisans Kademelerine göre ANOVA Bulguları

Alt Boyutlar	Lisans Kademesi	N	Ort.	Ss.	F	p	Post Hoc
Oyun Stratejileri	1-UEFA A	97	3.50	0.42	4.629	0.011	1>2*
	2-UEFA B	60	3.30	0.47			
	3-TFF C	44	3.31	0.55			
Fiziksel Kondisyon	1-UEFA A	97	3.55	0.43	5.166	0.006	1>3*
	2-UEFA B	60	3.33	0.69			
	3-TFF C	44	3.24	0.69			
Motivasyon	1-UEFA A	97	3.46	0.44	0.866	0.422	
	2-UEFA B	60	3.52	0.46			
	3-TFF C	44	3.40	0.39			
Teknik Öğretimi	1-UEFA A	97	3.62	0.38	2.784	0.064	
	2-UEFA B	60	3.46	0.51			
	3-TFF C	44	3.52	0.43			
Karakter Oluşturma	1-UEFA A	97	3.69	0.42	1.347	0.262	
	2-UEFA B	60	3.77	0.34			
	3-TFF C	44	3.64	0.46			

*p<.05

Tablo 7 incelendiğinde, lisans kademelerine göre AYÖ alt boyutları arasında Motivasyon ($F=0.866$, $p>.05$), Teknik Öğretimi ($F=2.784$, $p>.05$) ve Karakter Oluşumu ($F=1.347$, $p>.05$) için anlamlı farklılık elde edilmemiştir. Oyun Stratejileri ($F=4.629$, $p<.05$) ve Fiziksel Kondisyon ($F=5.166$, $p<.01$) alt boyutlarında ise gruplararası anlamlı farklar belirlenmiştir. Gruplar arasındaki farkların hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek üzere post hoc (Scheffe) analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda; Oyun Stratejileri alt boyutunda UEFA A lisansına sahip antrenörlerin UEFA B lisansına sahip antrenörlere göre daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı yeterlik inançlarının olduğu görülmektedir ($p<.05$). Fiziksel Kondisyon alt boyutunda ise UEFA A lisansına sahip antrenörlerin UEFA B

lisansına sahip antrenörlere göre istatistiksel olarak anlamlı ve daha yüksek yeterlik inançlarının olduğu görülmektedir ($p<.05$).

Antrenörlerin çalışma sürelerine göre yeterlik inançları arasındaki olası farkları belirlemeye yönelik gerçekleştirilen ANOVA bulguları Tablo 8 de yer almaktadır.

Tablo 8 AYÖ Puanlarının Antrenörlük Sürelerine göre ANOVA Bulguları

Alt Boyutlar	Antrenörlük Deneyimi	N	Ort.	Ss.	F	p	Post Hoc
Oyun Stratejileri	1) 1-5 yıl arası	69	3.23	0.49	7.045	0.001	3>1**
	2) 6-10 yıl arası	60	3.45	0.44			2>1*
	3) 11 ve üstü	72	3.51	0.45			
Fiziksel Kondisyon	1) 1-5 yıl arası	69	3.24	0.68	4.848	0.009	3>1*
	2) 6-10 yıl arası	60	3.51	0.53			2>1*
	3) 11 ve üstü	72	3.51	0.52			
Motivasyon	1) 1-5 yıl arası	69	3.43	0.38	0.983	0.376	
	2) 6-10 yıl arası	60	3.53	0.46			
	3) 11 ve üstü	72	3.43	0.47			
Teknik Öğretimi	1) 1-5 yıl arası	69	3.49	0.41	1.681	0.189	
	2) 6-10 yıl arası	60	3.63	0.36			
	3) 11 ve üstü	72	3.54	0.51			
Karakter Oluşturma	1) 1-5 yıl arası	69	3.68	0.40	0.377	0.687	
	2) 6-10 yıl arası	60	3.74	0.40			
	3) 11 ve üstü	72	3.71	0.42			

* $p<.05$, ** $p<.01$

Tablo 8 incelendiğinde, antrenörlerin çalışma sürelerine göre Motivasyon ($F=0.983$, $p>.05$), Teknik Öğretimi ($F=1.681$, $p>.05$) ve Karakter Oluşumu ($F=0.377$, $p>.05$) için anlamlı farklılık elde edilmemiştir. Oyun Stratejileri ($F=7.045$, $p<.01$) ve Fiziksel Kondisyon ($F=4.848$, $p<.01$) alt boyutlarında ise gruplararası anlamlı farklar belirlenmiştir. Gruplar arasındaki farkların hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek üzere Bonferroni analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda Oyun Stratejileri alt boyutu için, 11 yıl ve üstü deneyime sahip antrenörlerin, 1-5 yıl deneyime sahip antrenörlere göre daha yüksek yeterlik inancına sahip oldukları ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p<.01$), 6-10 deneyime sahip antrenörlerin yine 1-5 yıl deneyime sahip antrenörlere göre daha yüksek yeterlik

inancına sahip oldukları ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p<.05$) görülmüştür. Fiziksel kondisyon alt boyutunda da, 11 yıl ve üstü deneyime sahip antrenörlerin, 1-5 yıl deneyime sahip antrenörlere göre daha yüksek yeterlik inancına sahip oldukları ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p<.05$), 6-10 deneyime sahip antrenörlerin yine 1-5 yıl deneyime sahip antrenörlere göre daha yüksek yeterlik inancına sahip oldukları ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p<.05$) görülmüştür.

Antrenörlerin eğitim düzeylerine göre yeterlik inançları arasındaki olası farkları belirlemeye yönelik gerçekleştirilen ANOVA analizi bulguları Tablo 9 da sunulmaktadır.

Tablo 9 AYÖ Puanlarının Eğitim Düzeylerine göre ANOVA Bulguları

Alt Boyutlar	Eğitim Düzeyi	N	Ort.	Ss.	F	p	Post Hoc
Oyun Stratejileri	1-Lise Mezunu	79	3.41	0.49	4.013	0.020	3>2*
	2-SBF-BESYO Mezunu	99	3.33	0.44			
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.63	0.49			
Fiziksel Kondisyon	1-Lise Mezunu	79	3.38	0.54	1.006	0.368	
	2-SBF-BESYO Mezunu	99	3.41	0.61			
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.58	0.68			
Motivasyon	1-Lise Mezunu	79	3.48	0.44	1.355	0.260	
	2-SBF-BESYO Mezunu	99	3.42	0.43			
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.58	0.44			
Teknik Öğretimi	1-Lise Mezunu	79	3.56	0.38	3.758	0.025	3>2*
	2-SBF-BESYO Mezunu	99	3.49	0.48			
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.76	0.35			
Karakter Oluşturma	1-Lise Mezunu	79	3.66	0.41	2.009	0.137	
	2-SBF-BESYO Mezunu	99	3.71	0.44			
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.86	0.20			

* $p<.05$

Tablo 9 incelendiğinde, antrenörlerin eğitim düzeylerine göre AYÖ alt boyutları arasında, Kondisyon, Motivasyon ve Karakter Oluşturma alt boyutlarında gruplar arası farklar belirlenmemiştir ($p>.05$). Bu bulguların yanında Oyun Stratejileri

($F=4.013$, $p<.05$) ve Teknik Öğretimi ($F=3.758$, $p<.05$) alt boyutlarında ise istatistiksel olarak anlamlı gruplar arası farklar elde edilmiştir.

Elde edilen farklılıkların hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek üzere gerçekleştirilen Bonferroni analizi bulgularında, diğer üniversite mezunu antrenörlerin SBF-Besyo mezunu antrenörlere göre Oyun Stratejileri ve Teknik Öğretimi alt boyutlarında daha yüksek yeterlik inançlarının olduğu, aralarındaki farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($p<.05$).

4.2 Sosyal Sorun Çözme Envanterine İlişkin Bulgular

SSÇE'ne ilişkin gerçekleştirilen tanımlayıcı istatistik bulguları Tablo 10'da sunulmaktadır.

Tablo 10 SSÇE Tanımlayıcı İstatistik					
Alt Boyut	N	Min.	Maks.	Ort.	Ss
Biliş	201	1.20	4.00	3.06	.51
Duyuş	201	0.80	4.00	3.29	.68
Davranış	201	1.50	4.00	3.15	.61
Sorun Yönelimi	201	1.67	4.00	3.16	.54
Tanımlama	201	0.90	4.00	3.04	.63
Seçenek	201	1.10	4.00	3.01	.57
Karar	201	1.70	4.00	3.03	.56
Çözüm	201	1.50	4.00	3.07	.58
Sorun Çözme	201	1.30	3.98	3.04	.52
SSÇE Genel	201	1.90	3.94	3.09	.48

Tablo 10 incelendiğinde, SSÇE oluşturan iki ana alt boyuttan Sorun Yönelimi altında yer alan Duyuş alt boyutunun $3.29 \pm .68$ ile en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Sorun Yönelimi içerisinde yer alan Davranış alt boyutunun $3.15 \pm .61$, Biliş alt boyutunun ise $3.06 \pm .51$, Sorun Yönelimi boyutunun ise $3.16 \pm .54$ ortalama puanlar elde ettiği belirlenmiştir.

Sorun Çözme altında yer alan Çözüm alt boyutunun ise $3.07 \pm .58$ ile en yüksek ortalama puana sahip olduğu, sırası ile Tanımlama alt boyutunun $3.04 \pm .63$, Karar alt boyutunun $3.03 \pm .56$, Seçenek alt boyutunun ise $3.01 \pm .57$ ve Sorun Çözme

boyutunun ise $3.04 \pm .52$ ortalama puana sahip olduğu görülmüştür. Envanterin genelinden elde edilen ortalama puan ise $3.09 \pm .48$ olarak hesaplanmıştır.

Antrenörlerin lig seviyelerine göre sosyal sorun çözme becerileri arasındaki olası farkları belirlemeye yönelik gerçekleştirilen T-Test sonuçları Tablo 11’de sunulmaktadır.

Tablo 11 SSÇE Puanlarının Lig Düzeyine Göre T-Test Bulguları					
Alt Boyutlar	Lig Seviyesi	N	Ort.	Ss.	t
Biliş	Super Lig	131	3.08	0.47	1.021
	TFF 1. Lig	70	3.01	0.58	
Duyuş	Super Lig	131	3.32	0.67	1.125
	TFF 1. Lig	70	3.21	0.70	
Davranış	Super Lig	131	3.15	0.59	0.211
	TFF 1. Lig	70	3.13	0.65	
Sorun Yönelimi	Super Lig	131	3.19	0.51	0.879
	TFF 1. Lig	70	3.12	0.58	
Tanımlama	Super Lig	131	3.06	0.64	0.517
	TFF 1. Lig	70	3.01	0.60	
Seçenek	Super Lig	131	2.98	0.54	-1.098
	TFF 1. Lig	70	3.07	0.60	
Karar	Super Lig	131	3.04	0.57	0.349
	TFF 1. Lig	70	3.01	0.54	
Çözüm	Super Lig	131	3.07	0.57	-0.147
	TFF 1. Lig	70	3.08	0.61	
Sorun Çözme	Super Lig	131	3.03	0.52	-0.090
	TFF 1. Lig	70	3.04	0.52	
SSÇE Genel	Super Lig	131	3.10	0.46	0.363
	TFF 1. Lig	70	3.07	0.52	

Tablo 11 incelendiğinde, futbol akademi antrenörlerinin yer aldıkları ligler açısından sosyal sorun çözme becerileri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmemiştir ($p>.05$).

Antrenörlerin futbol geçmişlerine göre sosyal sorun çözme becerileri arasındaki olası farkları belirlemeye yönelik gerçekleştirilen T-Test sonuçları Tablo 12’de sunulmaktadır.

Tablo 12 SSÇE Puanlarının Futbol Geçmişine göre T-Test bulguları					
Alt Boyutlar	Futbol Geçmiş	N	Ort.	Ss.	t
Biliş	Profesyonel	99	3.03	0.52	-0.813
	Amatör	99	3.08	0.51	
Duyuş	Profesyonel	99	3.24	0.71	-0.718
	Amatör	99	3.31	0.65	
Davranış	Profesyonel	99	3.11	0.62	-0.720
	Amatör	99	3.17	0.61	
Sorun Yönelimi	Profesyonel	99	3.13	0.55	-0.835
	Amatör	99	3.19	0.53	
Tanımlama	Profesyonel	99	3.19	0.60	3.491***
	Amatör	99	2.89	0.63	
Seçenek	Profesyonel	99	3.06	0.60	1.186
	Amatör	99	2.96	0.54	
Karar	Profesyonel	99	3.04	0.58	0.557
	Amatör	99	3.00	0.54	
Çözüm	Profesyonel	99	3.14	0.58	1.585
	Amatör	99	3.01	0.59	
Sorun Çözme	Profesyonel	99	3.11	0.53	1.942
	Amatör	99	2.96	0.51	
SSÇE Genel	Profesyonel	99	3.11	0.50	0.796
	Amatör	99	3.06	0.47	

***p<.001

Tablo 12 incelendiğinde, SSÇE alt boyutları arasından Tanımlama alt boyutunda gruplararası anlamlı ($t_{(198)}=3.491$, $p<.001$) farklar belirlenirken, diğer alt boyutlarda gruplararası anlamlı farklılıklar elde edilmemiştir ($p>.05$). Tanımlama alt boyutunda profesyonel futbol geçmişine sahip antrenörlerin, amatör futbol geçmişine sahip antrenörlere göre daha yüksek ortalamalara sahip olduğu görülmüştür.

Antrenörlerin sahip oldukları lisans kademelerine göre SSÇE puanları arasındaki olası farkları belirlemeye yönelik gerçekleştirilen ANOVA analizi bulguları Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13 SSÇE Puanlarının Lisans Kademelerine göre ANOVA bulguları						
Alt Boyutlar	Lisans	N	Ort.	Ss.	F	p
Biliş	1-UEFA A	97	3.01	0.50	0.935	0.394
	2-UEFA B	60	3.12	0.50		
	3-TFF C	44	3.07	0.55		
Duyuş	1-UEFA A	97	3.28	0.70	0.164	0.849
	2-UEFA B	60	3.33	0.65		
	3-TFF C	44	3.25	0.68		
Davranış	1-UEFA A	97	3.10	0.58	0.841	0.433
	2-UEFA B	60	3.23	0.61		
	3-TFF C	44	3.12	0.67		
Sorun Yönelimi	1-UEFA A	97	3.13	0.53	0.616	0.541
	2-UEFA B	60	3.23	0.53		
	3-TFF C	44	3.15	0.57		
Tanımlama	1-UEFA A	97	3.10	0.62	2.132	0.121
	2-UEFA B	60	3.07	0.55		
	3-TFF C	44	2.87	0.71		
Seçenek	1-UEFA A	97	3.02	0.58	0.770	0.464
	2-UEFA B	60	3.06	0.47		
	3-TFF C	44	2.93	0.65		
Karar	1-UEFA A	97	2.99	0.55	1.853	0.159
	2-UEFA B	60	3.14	0.57		
	3-TFF C	44	2.95	0.56		
Çözüm	1-UEFA A	97	3.05	0.60	1.061	0.348
	2-UEFA B	60	3.16	0.53		
	3-TFF C	44	3.00	0.62		
Sorun Çözme	1-UEFA A	97	3.04	0.52	1.411	0.246
	2-UEFA B	60	3.11	0.47		
	3-TFF C	44	2.94	0.58		
SSÇE Genel	1-UEFA A	97	3.08	0.48	1.007	0.367
	2-UEFA B	60	3.16	0.45		
	3-TFF C	44	3.03	0.53		

Tablo 13 incelendiğinde, antrenörlerin lisans kademelerine göre SSÇE’den elde ettikleri puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar elde edilmemiştir ($p>.05$).

Antrenörlerin deneyim sürelerine göre SSÇE’den elde edilen puanlar arasındaki olası farkları belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilen ANOVA bulguları Tablo 14’te sunulmaktadır.

Tablo 14 SSÇE Puanlarının Antrenörlük Sürelerine göre ANOVA bulguları

Alt Boyutlar	Antrenör Süre	N	Ort.	Ss.	F	p	Post Hoc
Biliş	1) 1-5 yıl arası	69	3.06	0.50	0.006	0.994	
	2) 6-10 yıl arası	60	3.06	0.51			
	3) 11 ve üstü	72	3.05	0.54			
Duyuş	1) 1-5 yıl arası	69	3.21	0.69	1.170	0.313	
	2) 6-10 yıl arası	60	3.27	0.71			
	3) 11 ve üstü	72	3.38	0.64			
Davranış	1) 1-5 yıl arası	69	3.10	0.65	0.385	0.681	
	2) 6-10 yıl arası	60	3.16	0.64			
	3) 11 ve üstü	72	3.18	0.55			
Sorun Yönelimi	1) 1-5 yıl arası	69	3.12	0.55	0.430	0.651	
	2) 6-10 yıl arası	60	3.16	0.56			
	3) 11 ve üstü	72	3.20	0.51			
Tanımlama	1) 1-5 yıl arası	69	2.95	0.60	7.129	0.001	3>1* 3>2**
	2) 6-10 yıl arası	60	2.89	0.64			
	3) 11 ve üstü	72	3.26	0.59			
Seçenek	1) 1-5 yıl arası	69	2.91	0.52	7.577	0.001	3>1** 3>2**
	2) 6-10 yıl arası	60	2.88	0.57			
	3) 11 ve üstü	72	3.21	0.55			
Karar	1) 1-5 yıl arası	69	2.94	0.51	3.270	0.040	3>1*
	2) 6-10 yıl arası	60	2.97	0.58			
	3) 11 ve üstü	72	3.16	0.57			
Çözüm	1) 1-5 yıl arası	69	2.99	0.54	2.633	0.074	
	2) 6-10 yıl arası	60	3.02	0.62			
	3) 11 ve üstü	72	3.20	0.57			
Sorun Çözme	1) 1-5 yıl arası	69	2.95	0.49	6.152	0.003	3>1* 3>2*
	2) 6-10 yıl arası	60	2.94	0.53			
	3) 11 ve üstü	72	3.21	0.51			
SSÇE Genel	1) 1-5 yıl arası	69	3.02	0.48	3.227	0.042	3>1* 3>2*
	2) 6-10 yıl arası	60	3.03	0.49			
	3) 11 ve üstü	71	3.21	0.46			

*p<.05 ; **p<.01

Tablo 14 incelendiğinde, SSÇE alt boyutları içerisinde Tanımlama ($F=7.129$, $p<.01$), Seçenek ($F=7.415$, $p<.001$), Karar ($F=3.270$, $p<.05$) Sorun Çözme ($F=6.152$, $p<.01$) alt boyutlarında ve SSÇE Genel ($F=3.227$, $p<.05$) puanları açısından gruplararası anlamlı farklar belirlenirken, diğer alt boyutlarda gruplararası anlamlı farklılıklar elde edilmemiştir ($p>.05$).

11 yıl ve üstü antrenörlük deneyimine sahip antrenörlerin, 1-5 yıl deneyime sahip antrenörler ile 6-10 yıl deneyime sahip antrenörlere göre Tanımlama ($p<.05$, $p<.01$), Seçenek ($p<.01$), Karar ($p<.05$), Sorun Çözme ($p<.05$) alt boyutlarında ve SSÇE ($p<.05$) genel puanlarında daha yüksek ortalamalara sahip olduğu ve aralarındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Antrenörlerin sahip oldukları eğitim düzeylerine göre SSÇE puanları arasındaki olası farkları belirlemeye yönelik gerçekleştirilen ANOVA analizi bulguları Tablo 15'te sunulmuştur.

Tablo 15 SSÇE Puanlarının Eğitim Düzeylerine göre ANOVA bulguları						
Alt Boyutlar	Antrenör Süre	N	Ort.	Ss.	F	p
Biliş	1-Lise Mezunu	79	3.03	0.53	1.063	0.348
	2-SBF/BESYO Mezunu	99	3.05	0.48		
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.20	0.59		
Duyuş	1-Lise Mezunu	79	3.28	0.69	0.057	0.944
	2-SBF/BESYO Mezunu	99	3.28	0.65		
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.33	0.77		
Davranış	1-Lise Mezunu	79	3.14	0.58	0.067	0.936
	2-SBF/BESYO Mezunu	99	3.16	0.60		
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.11	0.74		
Sorun Yönelimi	1-Lise Mezunu	79	3.15	0.52	0.139	0.871
	2-SBF/BESYO Mezunu	99	3.16	0.53		
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.21	0.65		
Tanımlama	1-Lise Mezunu	79	3.17	0.60	2.812	0.063
	2-SBF/BESYO Mezunu	99	2.95	0.64		
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.01	0.61		
Seçenek	1-Lise Mezunu	79	3.06	0.58	0.509	0.602
	2-SBF/BESYO Mezunu	99	2.97	0.56		
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.00	0.57		
Karar	1-Lise Mezunu	79	3.06	0.58	0.194	0.823
	2-SBF/BESYO Mezunu	99	3.01	0.53		
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.01	0.64		
Çözüm	1-Lise Mezunu	79	3.19	0.56	2.568	0.079
	2-SBF/BESYO Mezunu	99	2.99	0.61		
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.04	0.46		
Sorun Çözme	1-Lise Mezunu	79	3.12	0.52	1.595	0.206
	2-SBF/BESYO Mezunu	99	2.98	0.53		
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.02	0.46		
SSÇ Genel	1-Lise Mezunu	79	3.13	0.48	0.194	0.823
	2-SBF/BESYO Mezunu	99	3.06	0.48		
	3-Diğer Üniversite Mezunu	23	3.10	0.49		

Tablo 15 incelendiğinde, antrenörlerin eğitim düzeylerine göre SSÇE puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı gruplar arası farklar elde edilmemiştir ($p>.05$).

4.3 Antrenör Yeterliği ile Sosyal Sorun Çözme Becerileri Arasındaki İlişkiye

Yönelik Bulgular

Antrenör Yeterlikleri ile Sosyal Sorun Çözme Becerileri arasındaki olası ilişkileri belirleyebilmek üzere gerçekleştirilen pearson korelasyon analizi bulguları Tablo'16'da sunulmaktadır.

Tablo 16 AYÖ ile SSÇE arasındaki ilişki analizi bulguları					
	Oyun Stratejileri	Fiziksel Kondisyon	Motivasyon	Teknik Öğretimi	Karakter Oluşturma
Biliş	.284**	.188**	.245**	.260**	.189**
Duyuş	.312**	.135	.266**	.199**	.235**
Davranış	.220**	.134	.254**	.164*	.177*
Sorun Yönelimi	.306**	.167*	.287**	.229**	.226**
Tanımlama	.344**	.213**	.319**	.210**	.265**
Seçenek	.321**	.188**	.311**	.187**	.295**
Karar	.254**	.150*	.267**	.129	.240**
Çözüm	.300**	.130	.300**	.187**	.225**
Sorun Çözme	.343**	.192**	.336**	.201**	.287**
S.S.Ç. Genel	.358**	.198**	.344**	.233**	.285**

N=201, *p<.05 , **p<.01

Tablo 16 incelendiğinde, AYÖ alt boyutları ile SSÇE alt boyutlarından bazılarında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmazken ($p>.05$), bazı alt boyutlar arasında pozitif yönlü zayıf ilişkilerin ($p<.05$, $p<.01$) bulunduğu belirlenmiştir.

AYÖ alt boyutlarından Oyun Stratejileri ile SSÇE alt boyutlarından Biliş ($r_{(201)}=.284$; $p<.01$), Duyuş ($r_{(201)}=.312$; $p<.01$), Davranış ($r_{(201)}=.220$; $p<.01$), Tanımlama ($r_{(201)}=.344$; $p<.01$), Seçenek ($r_{(201)}=.321$; $p<.01$), Karar ($r_{(201)}=.254$; $p<.01$), Çözüm ($r_{(201)}=.300$; $p<.01$) ile Sorun Yönelimi ($r_{(201)}=.306$; $p<.01$), Sorun Çözme ($r_{(201)}=.343$; $p<.01$) ve SSÇGenel ($r_{(201)}=.358$; $p<.01$) arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü zayıf ilişkilerin olduğu belirlenmiştir.

AYÖ alt boyutlarından Kondisyon ile SSÇE alt boyutlarından Duyuş, Davranış, Çözüm alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler belirlenmezken ($p>.05$), Biliş ($r_{(201)}=.188$; $p<.01$), Tanımlama ($r_{(201)}=.213$; $p<.01$), Seçenek ($r_{(201)}=.188$;

$p < .01$), Karar ($r_{(201)} = .150$; $p < .05$), ile Sorun Yönelimi ($r_{(201)} = .167$; $p < .05$), Sorun Çözme ($r_{(201)} = .192$; $p < .01$) ve SSÇ Genel ($r_{(201)} = .198$; $p < .01$) arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü çok zayıf ve zayıf ilişkilerin olduğu belirlenmiştir.

AYÖ alt boyutlarından Motivasyon ile SSÇE alt boyutlarından Biliş ($r_{(201)} = .245$; $p < .01$), Duyuş ($r_{(201)} = .266$; $p < .01$), Davranış ($r_{(201)} = .254$; $p < .01$), Tanımlama ($r_{(201)} = .319$; $p < .01$), Seçenek ($r_{(201)} = .311$; $p < .01$), Karar ($r_{(201)} = .267$; $p < .01$), Çözüm ($r_{(201)} = .300$; $p < .01$) ile Sorun Yönelimi ($r_{(201)} = .287$; $p < .01$), Sorun Çözme ($r_{(201)} = .336$; $p < .01$) ve SSÇ Genel ($r_{(201)} = .344$; $p < .01$) arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü zayıf ilişkilerin olduğu belirlenmiştir.

AYÖ alt boyutlarından Teknik ile SSÇE alt boyutlarından Karar alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler belirlenmezken ($p > .05$), Biliş ($r_{(201)} = .260$; $p < .01$), Duyuş ($r_{(201)} = .199$; $p < .01$), Davranış ($r_{(201)} = .164$; $p < .05$), Tanımlama ($r_{(201)} = .210$; $p < .01$), Seçenek ($r_{(201)} = .187$; $p < .01$), Karar ($r_{(201)} = .254$; $p < .01$), Çözüm ($r_{(201)} = .187$; $p < .01$) ile Sorun Yönelimi ($r_{(201)} = .229$; $p < .01$), Sorun Çözme ($r_{(201)} = .201$; $p < .01$) ve SSÇ Genel ($r_{(201)} = .233$; $p < .01$) arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü çok zayıf ve zayıf ilişkilerin olduğu belirlenmiştir.

AYÖ alt boyutlarından Karakter ile SSÇE alt boyutlarından Biliş ($r_{(201)} = .189$; $p < .01$), Duyuş ($r_{(201)} = .235$; $p < .01$), Davranış ($r_{(201)} = .177$; $p < .05$), Tanımlama ($r_{(201)} = .265$; $p < .01$), Seçenek ($r_{(201)} = .295$; $p < .01$), Karar ($r_{(201)} = .240$; $p < .01$), Çözüm ($r_{(201)} = .225$; $p < .01$) ile Sorun Yönelimi ($r_{(201)} = .226$; $p < .01$), Sorun Çözme ($r_{(201)} = .287$; $p < .01$) ve SSÇ Genel ($r_{(201)} = .285$; $p < .01$) arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü çok zayıf ve zayıf ilişkilerin olduğu belirlenmiştir.

5 Tartışma

Futbol akademi antrenörlerinin yeterlik inançları ile sosyal sorun çözme becerilerinin incelendiği bu çalışmadan elde edilen bulgular, bu bölümde alan yazındaki diğer araştırmalar ile karşılaştırılarak tartışılmaktadır.

5.1 Antrenör yeterliğine ilişkin bulgular

Futbol rekabete dayalı profesyonel bir spor dalıdır. Bu sebeple futbol içerisindeki takımların başarıları, ilgili liglerde sürdürülebilir olmaları ile daha üst liglere çıkılmalarını sağlamaktadır. Liglerin rekabet seviyeleri ve zorluk dereceleri de, üst klasmanlara gidildikçe artmaktadır. Akademi antrenörlüğü açısından da amaç, ilgili liglerde mücadele eden kulüpler için nitelikli ve mümkün olduğu kadar fazla sayıda profesyonel seviyede oyuncu yetiştirmektir. Bu nedenle antrenörlerin görev aldıkları lig düzeylerine göre görevlerini başarı ile gerçekleştirmelerine yönelik yeterlik inançlarının artması beklenmektedir. Gencer (2011) futbol antrenörleri üzerine gerçekleştirdiği çalışmada, elit kulüplerin antrenör seçimlerini daha seçici yaptıklarını belirtmektedir. Bu nedenle üst liglerde yer alan kulüplerin antrenör seçimlerinin yüksek yeterliğe sahip bireyler arasından gerçekleştirilmiş olması muhtemeldir. Bu kapsamda gerçekleştirilen analiz sonucunda Süper lig de mücadele eden kulüpler ile 1.Lig de mücadele eden kulüplerde görev alan antrenörlerin yeterlikleri arasında, farklar elde edilmiştir. Süper lig kulüplerinde yer alan antrenörlerin 1.Lig de yer alan antrenörlere göre daha yüksek yeterlik inançlarına sahip oldukları görülmektedir.

Antrenörlerin profesyonel ya da amatör futbol geçmişlerine yönelik yeterlik inancının karşılaştırıldığı çalışmalardan elde edilen bulgulara (Duarte, Garganta ve Fonseca, 2014; Gencer, 2011) antrenörlerin yeterlikleri arasında farklar elde edilmemiştir. Bu araştırmadan elde edilen bulgular ilgili çalışmaların bulgularını destekler niteliktedir. Bu kapsamda antrenör yeterliliğinin futbol oyunculuk kariyeri yerine Feltz ve ark. (1999) tarafından geliştirilen modelde olduğu gibi antrenörlük deneyimine göre arttığı söylenebilir. Çalışma bulgularımıza göre, profesyonel oyunculuk deneyiminin antrenör yeterliği açısından farklar oluşturabileceğine yönelik hipotez kabul edilmemiştir.

Antrenörlerin lisans kademelerine göre yeterlik inançlarının karşılaştırıldığı çalışmalardan elde edilen bulgulara, kademeye göre farklılığın bulunmadığını

gösteren bir çalışma olmasına rağmen (Toklu, 2010) antrenörlerin kademelerinin arttıkça yeterlik inançlarında artma olduğunu gösteren çalışmalar da alan yazında yer almaktadır (Cankurtaran ve Berisha, 2021; Ermiş, Satıcı, Bostancı, İmamoğlu ve Taşmektepligil, 2019; Gencer, 2011; Köksal, 2008). Bu kapsamda bu çalışmada elde edilen bulgular, daha önce gerçekleştirilen ve antrenörlük kademelerine göre yeterlik inançlarının farklılaştığını gösteren araştırma bulgularını desteklemektedir. Antrenörlerin kademelerinin artışı her bir kademe sonrası zorunlu hizmet süresini kapsadığından, antrenörlerin ilgili süreler boyunca deneyim kazanmaları ve bu yolla yeterlik inançlarının artması söz konusu olabilir.

Antrenörlerin yeterlik inançlarının antrenörlük sürelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını gösteren bazı çalışmalarda fark bulunmadığı (Dumangöz ve Sanlav, 2021; Dükel, 2021; Toklu, 2010) bazı çalışmalarda ise fark bulunduğu (Cankurtaran ve Berisha, 2021; Chow, Murray ve Feltz, 2009; Ermiş ve ark., 2019; Kavussanu, Boardley, Jutkiewicz, Vincent ve Ring, 2008; Koçak ve Güven, 2019; Köksal, 2008) belirlenmiştir. Bireylerin görev aldıkları sürelerin uzaması genel anlamda deneyimlerini arttıran bir unsurdur. Deneyimleri artan bireylerin de kendilerine yönelik güvenlerinin ya da inançlarının artması bu sürecin sonucu olarak görülmektedir. Antrenörlük süresine göre fark bulunmadığını gösteren çalışmaların daha fazla bireysel spor branşlarında gerçekleştirilmiş olması, ölçeğin içerisinde yer alan soruların temel anlamda takım sporlarına uyumlu olması, ilgili çalışmalar açısından antrenörlerin sürelerine göre yeterlik inançları arasında farklılığın belirlenmemesini sağlamış olabilir. Feltz ve ark. (1999) tarafından geliştirilen modelde yer aldığı şekli ile, antrenörlük deneyimi antrenör yeterliğinin öncellerinden biri olarak kabul edildiğinden, bu çalışma içerisinde elde edilen farklar hem modeli hem de geçmiş araştırma bulgularını (Cankurtaran ve Berisha, 2021; Ermiş ve ark., 2019; Koçak ve Güven, 2019; Köksal, 2008) destekler niteliktedir. Bu nedenle antrenörlerin çalışma sürelerine göre yeterlik inançları arasında fark bulunmasına yönelik hipotez kabul edilmiştir.

Antrenörlerin sahip oldukları eğitim düzeyine göre yeterlikleri arasında olası farkların incelendiği çalışmalarda, eğitim düzeyine göre yeterlik inançları arasında fark bulunmamıştır (Cankurtaran ve Berisha, 2021; Dumangöz ve Sanlav, 2021; Dükel, 2021; Toklu, 2010; Weller, 2013). Ancak bu çalışmadan elde edilen bulgularda, üniversitelerin spor bilimleri dışındaki programlarından mezun olan

antrenörlerin, lise mezunları ile spor bilimleri çıkışlı antrenörlere göre daha fazla yeterlik inançlarına sahip oldukları belirlenmiştir. Mesquita, Borges, Rosado ve Batista (2012) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise spor bilimleri çıkışlı antrenörlerin, lise mezunları ile diğer üniversite mezunlarına göre daha yüksek yeterlik inançlarının olduğu belirlenmiştir. Elde edilen sonuç, ülkemizdeki spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlar için önemli bir durumdur. Her ne kadar eğitim seviyesine göre antrenörlerin yeterlik inançları arasında fark bulunmayacağına yönelik çalışmalar yer alsada, özellikle antrenörlerin gelişimi için önemli bir altyapı olarak kabul edilen spor bilimleri eğitiminden mezun olan bireylerin inançlarının, diğer program mezunlarına göre düşük çıkması ilgili eğitim kurumlarının etkinliği açısından araştırılması gereken olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

5.2 Sosyal sorun çözme becerilerine ilişkin bulgular

Antrenörlerin görev aldıkları lig düzeylerine göre SSÇE puanları arasındaki olası farkların incelendiği bu araştırma bulgularında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmemiştir ($p>.05$).

Antrenörlerin futbol geçmişlerine göre SSÇE puanları arasında istatistiksel olarak sadece Tanımlama alt boyutunda profesyonel sporculuk deneyimi olan antrenörler ile amatör sporculuk deneyimi olan antrenörler arasında anlamlı farklılıklar elde edilmiştir ($p<.001$).

Antrenörlerin sahip oldukları lisans kademelerine göre gerçekleştirilen analizler sonucunda SSÇE puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar elde edilmemiştir. Bezci (2010) taekwondo antrenörleri üzerine gerçekleştirdiği çalışmada, SSÇE'nden elde edilen puanların antrenörlerin sahip oldukları lisans kademelerine göre farklılaşmadığını belirtmiştir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar, Bezci (2010) tarafından gerçekleştirilen çalışma bulgularını destekler niteliktedir. Bu kapsamda antrenörlerin SSÇ becerilerinin sahip oldukları lisans kademelerinden etkilenmediği görülmektedir.

Görev alınan süreler açısından SSÇE puanlarının incelendiği araştırmalar dikkate alındığında, çalışma sürelerine göre SSÇE puanları arasında fark bulunmadığını ortaya koyan çalışmalar olduğu gibi (Bezci, 2010), görev alma süresi fazla olanların

az olanlara göre daha yüksek SSÇE puanlarına sahip olduğu çalışmalar (Kanbay ve Bozok, 2004; Koç, 2015; Ulupınar, 1997) alan yazında yer almaktadır. Bu çalışmada elde edilen bulgular çalışma sürelerine bağlı olarak farklar oluşabileceğini belirten araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Elde edilen analizler sonucunda görev alınan sürelerin artması, daha fazla deneyim elde edilmesini beraberinde getirmesi sebebi ile SSÇ becerilerinin de gelişmesini sağlayabilecek bir faktör olduğu görülmektedir.

Bireylerin eğitim düzeylerine göre SSÇE puanlarının incelendiği çalışmalar dikkate alındığında, Katkat (2005) antrenörlerin eğitim düzeyleri ile SSÇE puanları arasında pozitif yönlü ilişki elde ederken, eğitim düzeyinin SSÇE puanlarında farklılık göstermediğini belirleyen çalışmalarda alan yazında yer almaktadır (Arın, 2006; Bezci, 2010; Öztürk, Koparan ve Mehmet, 2008; Sevgi, 2004; Üstün ve Bozkurt, 2003). Bu kapsamdaki daha çok çalışmanın bulguları, eğitim düzeylerinin bireylerin sosyal sorun çözme becerilerinde etkili olmadığını göstermektedir. Özellikle günümüzde bireylerin eğitime ulaşmada sıkıntı yaşamaması, birbirine yakın eğitim düzeylerine sahip olmaları sosyal sorun çözme becerilerinde farklılık yaratmayabilir.

5.3 Antrenör Yeterliği ile SSÇ becerileri arasındaki ilişki bulgular

Gerçekleştirilen analizler sonucunda AYÖ Kondisyon alt boyutu ile SSÇE'nin Duyuş, Davranış ve Çözüm alt boyutları arasında, AYÖ Teknik öğretimi altboyutu ile SSÇE'nin Karar altboyutu arasında ilişki bulunmazken ($p>.05$), diğer tüm alt boyutlar arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü, çok düşük ve düşük ilişkiler elde edilmiştir. Bu kapsamda en büyük ilişki katsayısı ise, SSÇE Genel ile AYÖ Oyun ve Müsabaka Stratejileri arasında elde edilmiştir ($r_{(201)}=.358$; $p<.01$). Bu çerçevede ikinci büyük ilişki katsayısı ise SSÇE Genel ile AYÖ Motivasyon alt boyutu arasında elde edilmiştir ($r_{(201)}=.344$; $p<.01$).

Alan yazında daha önce antrenör yeterliği ile sosyal sorun çözme becerileri arasındaki olası ilişkileri inceleyen bir çalışmanın yer almaması, ilgili bulguların antrenörlere benzer şekilde eğitim görevleri olan öğretmenlere yönelik çalışma bulguları ile karşılaştırılmasını getirmektedir.

Bu kapsamda, Ulaş Marbouti (2015)'in öğretmenler üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada, öğretmenlerin sınıf içi sosyal sorun çözme becerileri ile eğitimsel

stratejiler yeterliliği arasında pozitif yönlü orta düzey ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma bulgularında yer alan en yüksek ilişki katsayısının oyun ve müsabaka stratejileri ile sosyal sorun çözme arasında elde edildiği, dolayısı ile (Ulaş Marbouti, 2015)'nin elde ettiği bulguları destekler nitelikte olduğu görülmektedir.

Yenice (2012) öğretmen adayları ile gerçekleştirdiği çalışmada, öğretmen adaylarının öz yeterlikleri ile problem çözme becerileri arasında pozitif yönlü düşük düzeyde anlamlı ilişki elde etmiştir. İlgili bulguya göre öğretmen adaylarının öz yeterlik inançları arttıkça, sosyal sorun çözme becerilerinin de arttığı gözlemlenmiştir. Bu çalışmada da, antrenörlerin yeterlik inançları ile sosyal sorun çözme becerileri arasında pozitif yönlü düşük düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Bu kapsamda antrenörlerin de yeterlik inançlarının artmasının sosyal sorun çözme becerilerini arttırabileceği söylenebilir.

6 Sonuç ve Öneriler

Futbol akademi antrenörleri ile gerçekleştirilen bu çalışmada, antrenörlerin yeterli inançlarının kulüplerinin yer aldıkları lig düzeylerine, sahip oldukları lisans kademelerine, görev aldıkları antrenörlük sürelerine ve eğitim düzeylerine göre farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Profesyonel ya da amatör olarak sporculuk deneyimlerinin ise yeterli inançları açısından farklılık yaratmadığı görülmektedir.

Antrenörlerin yeterlikleri açısından görev aldıkları lig düzeyleri dikkate alındığında Süper Ligde yer alan antrenörlerin TFF 1.Lig’de yer alan antrenörlere göre daha yüksek yeterli inançlarına sahip oldukları görülmektedir. Lig düzeylerine göre antrenörlerin yeterli inançları arasında ise en yüksek puan ortalamalarının Karakter Oluşturma alt boyutunda olduğu belirlenmiştir. Bu kapsamda antrenörlerin altyapılarda görev almaları ve sporcuların gelişim aşamaları açısından ergenlik dönemlerinde kendilerine liderlik etmeleri sebebi ile sporcuların karakterlerini oluşturmaya yönelik yönelimleri söz konusu olabilir. Dolayısı ile, antrenörlerin bu yönlü eğilimleri sporcuların gelişimleri açısından önemli olduğu görülebilir.

Antrenörlerin profesyonel ya da amatör sporculuk geçmişinin antrenör yeterliği inançları açısından farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu bulgular temel olarak antrenörlerin aldıkları antrenörlük eğitimlerinin sporculuk kariyerinden daha etkili olduğu düşündürmektedir.

Antrenörlerin sahip oldukları lisans kademelerine göre antrenörlük yeterli inançları arasında Oyun ve müsabaka stratejileri ile fiziksel kondisyon alt boyutlarında farklar elde edilmiştir. UEFA A lisans kademesine sahip antrenörlerin diğer lisans kademelerine sahip antrenörlere göre yüksek yeterli ortalama puanlarına sahip olmaları, ilgili kademeye ulaşana dek daha fazla deneyim sahibi olmalarından kaynaklı olabilir.

Antrenörlerin görev aldıkları sürele göre antrenörlük yeterli inançları arasında Oyun ve müsabaka stratejileri ile fiziksel kondisyon alt boyutlarında farklar elde edilmiştir. 11 yıl ve daha fazla çalışma süresine sahip antrenörlerin diğer antrenörlere göre daha yüksek ortalamalara sahip olmaları, çalıştıkları süreler sonucunda daha fazla deneyim kazanmalarından kaynaklı olabilir.

Antrenörlerin eğitim düzeylerine göre yeterli inançları arasında Oyun stratejileri ve Teknik Öğretimi alt boyutlarında farklar belirlenmiştir. Lise ve üniversitelerin spor

eğitimi veren kurumlarının mezunlarına göre, diğer üniversitelerin eğitim programlarından mezun olan antrenörlerin daha yüksek yeterlik inançlarına sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, özellikle alana özgü eğitim veren kurumlardan mezun olan antrenörler ve ilgili eğitim kurumları açısından incelenmesi gereken bir konudur.

Alan yazında futbol antrenörlerinin yeterlik inançlarını belirlemeye yönelik çalışmaların azlığı sebebi ile bu çalışmadan elde edilen bulgular ilgili alana katkı sağlaması beklenmektedir. Gelecekte gerçekleştirilecek çalışmalar, bu çalışmada elde edilen bulguların nedenlerini ortaya çıkarabilir.

Futbol akademi antrenörlerinin sosyal sorun çözme becerilerinin incelenmesi sonucunda, profesyonel ya da amatör sporculuk geçmişleri ve görev aldıkları antrenörlük sürelerine göre farklılıklar bulunduğu belirlenmiştir. Antrenörlerin kulüplerinin yer aldıkları lig seviyelerine, sahip oldukları lisans kademelerine ve eğitim düzeylerine göre ise sosyal sorun çözme becerileri arasında farklılıklar bulunmadığı belirlenmiştir.

Antrenörlerin sporculuk geçmişlerine göre sosyal sorun çözme alt boyutlarından tanımlama alt boyutunda farklılık bulunduğu belirlenmiştir.

Antrenörlerin görev aldıkları s relere göre sosyal sorun çözme becerileri açısından tanımlama, seçenek ve karar alt boyutlarında farklılıkların bulunduğu belirlenmiştir. Antrenörlük deneyimi arttıkça sosyal sorun çözme becerilerinin arttığı görülmektedir. Antrenörlerin ilgili süreçlerde farklı bireyler ve farklı olaylar ile karşı karşıya kalmaları sosyal sorun çözme becerilerinin gelişmesine neden olmaktadır.

Alan yazında antrenörlerin sosyal sorun çözme becerilerinin incelendiği çalışmaların azlığı nedeni ile, antrenörlerin kişisel özellikleri açısından sosyal sorun çözme becerilerinin incelenmesine yönelik daha fazla çalışmanın yapılması  onerilmektedir.

Antrenörlerin yeterlik inançları ile sosyal sorun çözme becerileri arasındaki ilişkiye yönelik analiz bulgularında en yüksek ilişkinin yeterlik alt boyutlarından Oyun ve Müsabaka stratejileri ile sosyal sorun çözme alt boyutlarından tanımlama arasında elde edildiği görülmektedir. Bu ilişkiler dikkate alındığında, özellikle oyun ve müsabaka stratejilerinin karşılaşmaların sonuçlarına direk etkisi olabileceği düşünüldüğünde, sporcuların sorunlarını çözmeye yönelik gerçekleştirilecek adımlar, ilgili takımları başarıya götürebilir.

Çalışmanın sonucunda, alan yazında yer alan araştırmaların azlığı, bu olguların açıklanmasına yönelik daha fazla çalışma yapılmasını gerekli kılmaktadır. Farklı örneklem ve antrenör özelliklerine göre ilgili çalışmaların daha detaylı şekilde gerçekleştirilmesi, farklı branşlarda yer alan antrenörlerin bu özelliklerini belirlemeye yönelik bulgulara da erişebilmesini sağlayacaktır.

7 Kaynaklar

- Adams, D., Cropley, B. ve Mullen, R. (2016). Developing specialised youth soccer coaching qualifications: An exploratory study of course content and delivery mechanisms. *International Sport Coaching Journal*, 3(1), 31-45
- Akkaya, C. (2008). Küreselleşme ve futboldaki dönüşüm. *ETHOS*, 1(4), 1-14
- Akkoyun, S. (2014). *Türkiye'deki futbol kulüplerinin altyapılarının yapılanması, yönetim biçimleri, idare yapısı ve Avrupa'daki örneklerle kıyaslanması*, İstanbul Kültür Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü/İktisat Anabilim Dalı ...,
- Aksu, M. (2015). Ebeveynlerin sosyal sorun çözme becerileri ile çocukların sosyal uyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi.
- Arın, A. (2006). *Lise yöneticilerinin öğretim liderliği davranışları ile kullandıkları karar verme stratejileri ve problem çözme becerileri arasındaki ilişki düzeyi*, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, , Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Aslan, C. S., Akça, F. ve Müniroğlu, S. (2015). Süper Lig futbol takımlarının altyapılarından oyuncu yetiştirme verimliliklerinin incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 103-112
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action*. Englewood Cliffs, NJ, 1986(23-28)
- Bezci, Ş. (2010). *Taekwondo Antrenörlerinin Stresle Başa Çıkma ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Gazî Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı,
- Boardley, I. D. (2018). Coaching efficacy research: learning from the past and looking to the future. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 11(1), 214-237. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2017.1290816>
- Brustad, R. J. (1996). Attraction to Physical Activity in Urban Schoolchildren: Parental Socialization and Gender Influences. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 67(3), 316-323
- Cankurtaran, Z. ve Berisha, M. (2021). Antrenörlerin Narsistik Kişilik Özellikleri ile Yeterlilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 5(1), 1-12
- Chow, G. M., Murray, K. E. ve Feltz, D. L. (2009). Individual, Team, and Coach Predictors of Players' Likelihood to Aggress in Youth Soccer. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 31(4), 425-443
- Coakley, J. (1992). Burnout among adolescent athletes: A personal failure or social problem? *Sociology of sport journal*, 9(3), 271-285
- Côté, J. ve Gilbert, W. (2009). An Integrative Definition of Coaching Effectiveness and Expertise. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 4(3), 307-323. <https://doi.org/10.1260/174795409789623892>
- D'zurilla, T. J. ve Goldfried, M. R. (1971). Problem solving and behavior modification. *Journal of abnormal psychology*, 78(1), 107
- D'zurilla, T. J. ve Nezu, A. M. (1990). Development and preliminary evaluation of the Social Problem-Solving Inventory. *Psychological Assessment: A Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 2(2), 156
- D'zurilla, T. J., Nezu, A. M. ve Maydeu-Olivares, A. (2004). Social Problem Solving: Theory and Assessment. İçinde E. C. Chang, T. J. D'Zurilla & L.

- Sanna (Ed.), Social Problem Solving : Theory, Research, and Training (baskı.). Washington, DC: American Psychological Association.
- Dohme, L. ve Lara-Bercial. (2016). Coaching Ireland Coaching Children Workshop Series: Coaching Children Successfully in Sport: An Introduction for Coaches-Factsheet 1.
- Duarte, D., Garganta, J. ve Fonseca, A. (2014). Does the experience influence the efficacy of football coach? A perspective from coaches with different levels of experience as player and as coach. *Journal of Human Sport and Exercise*, 9(1), 17-30
- Dumangöz, P. D. ve Sanlav, R. (2021). Voleybol Antrenörlerinin Mesleki Öz Yeterlik Düzeylerinin Bazı Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 251-264
- Duyan, V. ve Gelbal, S. (2008). Sosyal Sorun Çözme Envanteri'nin Türkçeye Uyarlama Çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 19(1), 7-28
- Dükel, D. (2021). *Cimnastik antrenörlerinde mesleki yeterlik, duygusal emek ve tükenmişlik duygusunun bazı değişkenler açısından incelenmesi*, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü / Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı,
- EFL. (2019). Charter for Academy Players and Parents.
- Ermiş, E., Satıcı, A., Bostancı, Ö., İmamoğlu, O. ve Taşmektepligil, M. Y. (2019). Tenis Antrenörleri Yeterlilik Düzeyinin Araştırılması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 14(20), 1-1
- Eskin, M. ve Aycan, Z. (2009). Gözden geçirilmiş sosyal sorun çözme envanteri'nin Türkçe'ye (Tr-SSÇE-G) uyarlanması, güvenirlik ve geçerlik analizi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 12(23), 1-10
- Feltz, D. L., Chase, M. A., Moritz, S. E. ve Sullivan, P. J. (1999). A conceptual model of coaching efficacy: Preliminary investigation and instrument development. *Journal of educational psychology*, 91(4), 765-776
- Feltz, D. L., Hepler, T. J., Roman, N. ve Paiement, C. (2009). Coaching Efficacy and Volunteer Youth Sport Coaches. *The Sport Psychologist*, 23(1), 24-41. <https://journals.humankinetics.com/view/journals/tsp/23/1/article-p24.xml>
- Feltz, D. L., Short, S. E. ve Sullivan, P. J. (2008). Self-efficacy in Sport: Human Kinetics. Retrieved from <https://books.google.com.tr/books?id=nAuJ0CxA2SwC>
- FIFA. (2016). Youth Football Training Manual.
- FIFA. (2021a). Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FIFA). Retrieved 13.09.2021, 2021, from <https://www.fifa.com/about-fifa>
- FIFA. (2021b). World Ranking. Retrieved 14.09.2021, 2021, from <https://www.fifa.com/fifa-world-ranking/TUR>
- Ford, P. R., Le Gall, F., Carling, C. ve Williams, A. M. (2008). *A Cross-cultural comparison of the participation histories of English and French elite youth soccer players*. Paper presented at the Science and Football VI: The Proceedings of the Sixth World Congress on Science and Football, Antalya.
- Gencer, R. T. (2011). A study on the self-efficacy of elite coaches working at the Turkish Coca-Cola Academy League. *Sport Journal*, 14(1), 1-16
- Gençer, T., Kiremitci, O. ve Boyacıoğlu, H. (2009). Psychometric properties of coaching efficacy scale (CES): A study on Turkish coaches. *Sport Sciences*, 4(2), 143-153
- Gilbert, W., Lichtenwaltd, L., Gilbert, J., Zelezny, L. ve Côté, J. (2009). Developmental Profiles of Successful High School Coaches. *International*

- Journal of Sports Science & Coaching, 4(3), 415-431.<https://doi.org/10.1260/174795409789623928>
- Güllü, S. ve Donuk, B. (2019). Futbol Antrenörlerinin Duygusal Emek Ve Antrenör Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Tarih Okulu Dergisi (TOD), 12(38), 58-79
- Horn, T. S. (2002). Coaching effectiveness in the sport domain. İçinde T. S. Horn (Ed.), Advances in sport psychology (2nd. baskı., s. 309-354). Champaign,IL: Human Kinetics.
- Jones, R. L., Armour, K. M. ve Potrac, P. (2003). Constructing Expert Knowledge: A Case Study of a Top-level Professional Soccer Coach. Sport, Education and Society, 8(2), 213-229.<https://doi.org/10.1080/13573320309254>
- Kanbay, A. ve Bozok, D. (2004, 29-30 Nisan). *Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde Çalışan Hemşirelerin Problem Çözme Becerilerinin Değerlendirilmesi*. Paper presented at the III.Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, Edirne.
- Katkat, D. (2005). *Türkiye profesyonel Futbol Liglerindeki Antrenörlerin Liderlik Yönelim Analizleri ve Problem Çözme Becerileri*, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü / Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yayımlanmamış Doktora Tezi
- Kavussanu, M., Boardley, I. D., Jutkiewicz, N., Vincent, S. ve Ring, C. (2008). Coaching Efficacy and Coaching Effectiveness: Examining Their Predictors and Comparing Coaches' and Athletes' Reports. The Sport Psychologist, 22(4), 383-404
- Kılıç, K. ve İnce, M. L. (2019). Antrenörlerin kullandıkları öğretim yöntemleri ölçeği-sporcu sürümünün (AKÖY-SPORCU) geliştirilmesi. Uluslararası Spor Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi, 5(3), 119-128
- Koç, S. Ç. (2015). *Sosyal hizmet uzmanlarının sorun çözme becerileri üzerine bir araştırma*, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- Koçak, Ç. V. ve Güven, Ö. (2019). Voleybol Antrenörlerinin Mesleki Yeterlilikleri. Ankara: Nobel
- Konter, E. (1996). Bir lider olarak antrenör: Alfa Basım Yayım Dağıtım
- Köksal, F. (2008). *Antrenörlerin liderlik tarzları ile öz yeterlilikleri arasındaki ilişki*, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
- Malete, L. ve Feltz, D. L. (2000). The Effect of a Coaching Education Program on Coaching Efficacy. The Sport Psychologist, 14(4), 410-417.<http://dx.doi.org/10.1123/tsp.14.4.410>
- Mesquita, I., Borges, M., Rosado, A. ve Batista, P. (2012). Self-efficacy, perceived training needs and coaching competences: The case of Portuguese handball. European Journal of Sport Science, 12(2), 168-178
- Mutlu, T. O., Akoğlu, H. E., Şentürk, H. E., Ağılönü, A. ve Özbey, Ö. (2019). ANTRENÖR ADAYLARININ İLETİŞİM VE LİDERLİK BECERİLERİNİN İNCELENMESİ. SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 17(1), 167-177
- Myers, N. D., Feltz, D. L., Chase, M. A., Reckase, M. D. ve Hancock, G. R. (2008). The Coaching Efficacy Scale II—High School Teams. Educational and Psychological Measurement, 68(6), 1059-1076
- Myers, N. D., Wolfe, E. W. ve Feltz, D. L. (2005). An Evaluation of the Psychometric Properties of the Coaching Efficacy Scale for Coaches From the United States of America. Measurement in Physical Education and Exercise Science, 9(3), 135-160

- Öztürk, F., Koparan, Ş. ve Mehmet, E. (2008). Boks antrenör adaylarının problem çözme becerisi ve atılganlık düzeylerinin tespiti. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 447-459
- Ronayne, L. S. (2004). *Effects of coaching behaviors on team dynamics: how coaching behaviors influence team cohesion and collective efficacy over the course of a season*, Miami University,
- Samancı, O. ve Ziya, U. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının sosyal sorun çözme beceri düzeylerinin incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 152-162
- Seraslan, D. M. Z. ve Seraslan, M. Z. (2009). Futbol pazarlaması: TFF-FGM Futbol Eğitim Yayınları
- Sevgi, M. (2004). *İlköğretim ve lise yöneticilerinin sorun çözmeye ilişkin tutumları*, bant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü / Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Sunay, H. ve Kaya, B. (2018). Türkiye İle Almanya futbol altyapılarının karşılaştırılması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 14(20), 1-1
- Talimciler, A. (2015). *Sporun Sosyolojisi Sosyolojinin Sporu* (2 baskı.). İstanbul: Bağlam Yayınları
- Tekin, E. D. ve Alan, Ş. (2017). Özel Eğitim Öğretmenlerinin Sosyal Problem Çözme Becerilerinin Değerlendirilmesi. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 7(1), 325-332
- TFF. (2021). Türkiye Futbol Federasyonu Resmi İnternet Sitesi. Retrieved 13.09.2021, 2021, from <https://tff.org>
- Toklu, O. (2010). *Tenis antrenörlerinde liderlik özellikleri ve öz yeterlilik arasındaki ilişkinin belirlenmesi*, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
- UEFA. (2021a). Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA)'nin Kuruluşu. Retrieved 13.09.2021, 2021, from https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/EuroExperience/uefaorg/General/02/22/46/45/2224645_DOWNLOAD.pdf
- UEFA. (2021b). Türkiye Futbol Federasyonunun UEFA Üyeliği. Retrieved 13.09.2021, 2021, from <https://www.uefa.com/insideuefa/member-associations/tur/>
- Ulaş Marbouti, J. (2015). *In-Class Social Problem Solving Abilities of Classroom Teachers: A Self-Determination Theory Based Study*, Middle East Technical University, The Department Of Educational Sciences,
- Ulukan, M. (2006). *Futbolcuların kulübe bağlılıklarında antrenörlerin liderlik özelliklerinin rolü*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- Ulupınar, S. (1997). *Hemşirelik Eğitiminin Öğrencilerin Sorun Çözme Becerilerine Etkisi.*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
- Unutmaz, V. ve Genç, T. (2017). Antrenör yeterlilik ölçeği II'nin Türkçe uyarlama çalışması. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 69-78
- Üstün, A. ve Bozkurt, E. (2003). İlköğretim Okulu Müdürlerinin Kendilerini Algılayışlarına Göre Problem Çözme Becerilerini Etkileyen Bazı Mesleki Faktörler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 11(1), 13-20
- Vargas-Tonsing, T. M., Warners, A. L. ve Feltz, D. L. (2003). The predictability of coaching efficacy on team efficacy and player efficacy in volleyball. *Journal of Sport Behavior*, 26(4), 396-407

- Vella, S., Oades, L. ve Crowe, T. (2011). The Role of the Coach in Facilitating Positive Youth Development: Moving from Theory to Practice. *Journal of Applied Sport Psychology*, 23(1), 33-48
- Weller, G. V. (2013). *Youth sport coaching efficacy: coach education level as a predictor of coaching efficacy*, Nebraska University,
- Yenice, N. (2012). Investigating the self-efficacy and problem solving skills of preservice teachers. *Electronic Journal of Social Sciences*, 11(39), 36-58

8 Ekler

8.1 Etik Kurul Onam Belgesi

**EGE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
KARAR BELGESİ**

YÜRÜTÜCÜNÜN ADI SOYADI / KURUMU	Prof. Dr. R. Timuçin GENÇER / Spor Bilimleri Fakültesi
DANIŞMANIN ADI SOYADI / KURUMU	-
DİĞER ARAŞTIRMACILAR	Ali Yüksel CAN / Sağlık Bilimleri Enstitüsü
ARAŞTIRMANIN TÜRÜ	☒ Yüksek Lisans Tezi ☐ Doktora Tezi ☐ Özgün Araştırma
ARAŞTIRMANIN BAŞLIĞI	Futbol Akademisi Antrenörlerinin Yeterlilikleri ve Sosyal Sorun Çözme Becerileri Arasındaki İlişki
BİLİRKİŞİ GÖRÜŞÜ	Yok
KARARIN ALINDIĞI TOPLANTI TARİHİ	24.06.2020
TOPLANTI / KARAR SAYISI	09 / 07 PROTOKOL NO: 623
KARAR	Araştırma, OYBİRLİĞİ ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

Prof. Dr. Mehmet ERSAN
Kurul Başkanı

Elektronik onaylıdır (online toplantı yolu ile)

Prof. Dr. Hülya YILMAZ
Kurul Başkan Yardımcısı
(Toplantıda bulunmadı.)

Prof. Dr. Fazlı GÖKÇEK
Kurul Üyesi
Elektronik onaylıdır (online toplantı yolu ile)

Prof. Dr. Sonia AMADO
Kurul Üyesi
(Toplantıda bulunmadı.)

Prof. Dr. Mustafa MUTLUER
Kurul Üyesi
Elektronik onaylıdır (online toplantı yolu ile)

Prof. Dr. Metin KARADAĞ
Kurul Üyesi
Elektronik onaylıdır (online toplantı yolu ile)

Prof. Dr. Nadim MACİT
Kurul Üyesi
(Toplantıda bulunmadı.)

8.2 Veri Toplama Araçları

8.2.1 Antrenör Yeterlik Ölçeği

Şuan da görev yaptığınız takım ile ilgili olarak, aşağıda belirtilen yeteneklerinize ne kadar		Az	Orta	Yüksek	Tam
1	Müşabaka esnasında takımınızın gücünü olumlu yönde	1	2	3	4
2	Sporcularınızın sezon dışı fiziksel kondisyonlarına yönelik, uygun planlar hazırlayabilmek	1	2	3	4
3	Sporcularınızı motive edebilmek	1	2	3	4
4	Sporcularınıza, antrenman sırasında, branşınızın karmaşık	1	2	3	4
5	Antrenmanlar sırasında, sporcularınızın yaptığı küçük	1	2	3	4
6	Sporcularınıza, diğer kişilere karşı saygı tutumunu, etkili	1	2	3	4
7	Sporcularınıza antrenmanlar sırasında, uygun temel teknikleri öğretebilmek	1	2	3	4
8	Sporcularınızın karakter gelişimini, olumlu bir şekilde	1	2	3	4
9	Müşabaka esnasındaki baskılı durumlarda, etkili stratejik	1	2	3	4
10	Sporcularınız iyi performans gösterdiklerinde, yeteneklerine aşırı derecede güven duyar hale gelmemelerini sağlamak	1	2	3	4
11	Sezon içinde, sporcularınız için uygun bir dayanıklılık	1	2	3	4
12	Antrenman sırasında, farklı pozisyonlarda görev alan	1	2	3	4
13	Sporcularınıza iyi sportmenliği etkili bir şekilde teşvik	1	2	3	4
14	Müşabaka esnasında, etkili oyuncu değişiklikleri	1	2	3	4
15	Sporcularınızın fiziksel kondisyonlarını doğru olarak	1	2	3	4
16	Müşabaka esnasında, rakip takımın gücünü azaltacak	1	2	3	4
17	Sporcularınız kötü performans gösterdiklerinde, yeteneklerine duydukları güveni korumaları için yardımcı	1	2	3	4
18	Sporcularınızı, zayıf rakibe karşı gerçekleştirecek müşabaka için motive etmek	1	2	3	4

8.2.2 Sosyal Sorun Çözme Becerileri Envanteri

Aşağıda günlük yaşamda sorunlarla karşılaştıklarında insanların düşünebileceği, hissedebileceği ve davranabileceği kimi ifadeler yer almaktadır. Sizin ya da sevdiklerinizin mutluluğunu büyük ölçüde etkileyebilecek sağlık, aile üyeleriyle çatışma, okul ya da işteki performansınızla ilgili önemli sorunlardan söz ediyoruz. Lütfen her bir ifadeyi okuyun ve sizin için aşağıda belirtilen rakamlardan en doğru olduğuna inandığınız rakamı seçiniz. İfade edilen durumlarla karşılaştığınızda genellikle ne düşündüğünüzü, ne hissettiğinizi ve nasıl davrandığınızı göz önünde bulundurarak, uygun seçeneği rakamların yanındaki parantez içine yazınız.

0 = Benim için kesinlikle doğru değil

1 = Benim için çok az doğru

2 = Benim için orta düzeyde doğru

3 = Benim için oldukça doğru

4 = Benim için kesinlikle doğru

No	Seç	İfade
1	()	Bir sorunu kısa sürede ve pek fazla çaba harcamadan çözemediğimde, aptal ya da yetersiz olduğumu düşünme eğilimindeyim.
2	()	Çözmek gereken bir sorunum olduğunda, yaptığım şeylerden biri, sorun hakkında sahip olduğum tüm bilgileri incelemek ve neyin en uygun veya önemli olduğuna karar vermeye çalışmaktır.
3	()	Sorunlarımı çözmek için çaba harcamak yerine, onlar hakkında endişelenerek daha fazla zaman harcarım.
4	()	Çözmek gereken önemli bir sorunum olduğunda, genellikle kendimi tehdit edilmiş hisseder ve korkarım.
5	()	Karar verirken, genellikle farklı seçenekleri yeteri kadar dikkatli bir şekilde değerlendirmem ve karşılaştırmam.
6	()	Bir sorunum olduğunda, bunun bir çözümü olduğundan sıklıkla kuşku duyarım.
7	()	Bir sorun için en iyi çözümün ne olduğuna karar verirken, her bir seçeneğin diğer insanların morali üzerindeki olası etkisini dikkate almada genellikle başarısız olurum.
8	()	Bir soruna çözüm bulmaya çalıştığımda, çoğunlukla bir dizi olası çözüm üzerinde düşünür ve daha iyi bir çözüm için farklı çözümleri bütünleştirmeye çalışırım.
9	()	Önemli bir karar vermem gerektiğinde genellikle kendimi sinirli hissederim ve kendimden emin değilimdir.
10	()	Bir sorunu çözmek için ilk çabalarım boşa çıktığında, genellikle ısrar eder ve kolayca vazgeçmezsem, en sonunda iyi bir çözüm bulabileceğimi düşünürüm.
11	()	Bir sorunu çözmeye teşebbüs ettiğimde genellikle akla gelen ilk fikre göre hareket ederim.
12	()	Bir sorunum olduğunda, genellikle bunun bir çözümü olduğuna inanırım.
13	()	Büyük, karmaşık bir sorunla karşılaştığımda, genellikle onu bir kerede çözebileceğim daha küçük sorunlara bölmek için çaba harcarım.
14	()	Bir soruna çözüm bulduktan sonra, ortaya çıkan sonuçla, çözüme karar verdiğimde öngördüğüm sonucu karşılaştırmak için genellikle zaman harcamam.
15	()	Sorunları kendim çözmeye çalışmadan önce, genellikle kendiliğinden çözülüp çözülmeyeceğini görmek için beklerim.
16	()	Çözmek gereken bir sorunum olduğunda, yaptığım şeylerden biri durumu analiz etmek ve beni istediğimden alıkoyan engelleri belirlemeye çalışmaktır.
17	()	Bir sorunu çözmek için ilk çabalarım boşa çıktığında, çok öfkelenir ve hüsrana uğrarım.
18	()	Zor bir sorunla karşılaştığımda, ne kadar sıkı çalışırsam çalışayım, onu kendi kendime çözebileceğimden sıklıkla şüphe duyarım.
19	()	Soruna ilişkin çözümlerimi uyguladıktan sonra, sonuçlarımdan genellikle memnun olurum.

20	()	Bir sorunu çözmeye çalışmadan önce, genellikle sorunun çözülmesi gereken daha önemli bir başka sorundan kaynaklanıp kaynaklanmadığını belirlemeye çalışırım.
21	()	Yaşamımda bir sorun ortaya çıktığında, genellikle mümkün olduğu kadar onu çözmeye çalışmayı sonraya ertelerim.
22	()	Bir soruna çözüm bulduktan sonra, sonuçların tümünü değerlendirmek için genellikle zaman harcamam.
23	()	Yaşamımdaki sorunlarla uğraşmaktan kaçınmak için genellikle yolumu değiştiririm.
24	()	Zor sorunlar beni altüst eder.
25	()	Bir sorun için en iyi çözümün ne olduğuna karar vermeye çalışırken, her bir eylem seçeneğini gerçekleştirmenin genel sonuçlarını tahmin etmeye çalışırım.
26	()	Onlardan kaçınmaya çalışmak yerine, genellikle sorunlarımla doğrudan yüzleşirim.
27	()	Bir sorunu çözmeye çalıştığımda, sıklıkla yaratıcı olmaya ve orijinal ya da geleneksel olmayan çözümler bulmaya çalışırım.
28	()	Bir sorunu çözmeye teşebbüs ettiğimde, genellikle akla gelen ilk iyi fikirle yola çıkarım.
29	()	Bir soruna çözüm bulmaya çalıştığımda, genellikle bir dizi olası çözüm düşünür, sonra da bunların üzerinden gider, daha iyi bir çözüm oluşturmak için farklı çözümlerin bu duruma nasıl aktarılabilceğini düşünürüm.
30	()	Bir sorun için olası çözümler düşünmeye çalıştığımda, genellikle çok fazla seçenek üretemem.
31	()	Sorunlarla yüzleşmek ve onlarla uğraşmaya zorlanmak yerine genellikle kaçınmayı tercih ederim.
32	()	Karar verirken, genellikle her bir olası eylemin kısa vadeli sonuçlarını değil aynı zamanda uzun vadeli sonuçlarını da dikkate alırım.
33	()	Bir soruna çözüm bulduktan sonra, genellikle neyin doğru neyin yanlış gittiğini analiz etmeye çalışırım.
34	()	Bir soruna çözüm bulmaya çalıştığımda, sorunu ele almak için, genellikle mümkün olduğu ölçüde farklı seçenekler düşünmeye çalışırım.
35	()	Bir soruna çözüm bulduktan sonra, genellikle duygularımı inceler ve onların daha iyiye doğru ne kadar değişikliklerini değerlendiririm.
36	()	Bir soruna çözüm getirmeden önce başarı şansımı artırmak için sıklıkla bulduğum çözümü uygular ya da prova ederim.
37	()	Zor bir sorunla karşılaştığımda, yeteri kadar sıkı çalışırsam, genellikle bu sorunu kendi kendime çözebileceğime inanırım.
38	()	Çözmem gereken bir sorunum olduğunda, ilk yaptığım şeylerden biri, sorun hakkında mümkün olduğu kadar çok veri toplamaktır.
39	()	Bir sorunu çözmeye çalışmadan önce, sıklıkla bu sorunun daha büyük, daha önemli bir sorunun parçası olup olmadığını anlamaya çalışırım.
40	()	Sorunları çözmeyi genellikle bir şey yapabilmek için çok geç olana kadar ertelerim.
41	()	Bir sorunu çözmeye çalışmadan önce, genellikle sorunun benim ya da sevdiğilerimin iyiliği için ne kadar önemli olduğunu belirlemek üzere durumu değerlendiririm.
42	()	Sorunlarımdan kaçmak için harcadığım zamanın onları çözmek için harcadığım zamandan daha fazla olduğunu düşünüyorum.
43	()	Bir sorunu çözmeye çalıştığımda, sıklıkla kendimi açıkça düşünemeyecek kadar altüst hissederim.
44	()	Bir sorun için çözüm düşünmeye başlamadan önce, genellikle tam olarak neyi başarmak istediğimi açık hale getiren spesifik bir amaç oluştururum.
45	()	Bir sorun için en iyi çözümün ne olduğuna karar vermeye çalıştığımda, genellikle her bir çözüm seçeneğinin artı ve eksilerini değerlendirmek için zaman ayırmam.
46	()	Bir sorun için bulduğum çözümün sonucu tatmin edici değilse, genellikle neyin yanlış gittiğini bulmaya çalışır ve ardından yeniden denerim.
47	()	Zor bir sorun üzerinde çalıştığımda, öylesine altüst olurum ki, sıklıkla kendimi şaşkın ve aklı karışmış hissederim.
48	()	Yaşamımdaki sorunları çözmek zorunda olmaktan nefret ediyorum.
49	()	Bir soruna çözüm bulduktan sonra, genellikle durumun daha iyiye doğru değişip değişmediğini mümkün olduğu ölçüde dikkatli bir şekilde değerlendirmeye

50	()	Sorunları çözerken, genellikle serinkanlı, sakin ve kendine hâkim kalabilirim.
51	()	Bir sorunun olduğunda, genellikle onu bir sorun olarak değil de, olumlu yönde yararlanılacak, bir fırsat olarak görmeye çalışırım.
52	()	Bir sorunu çözmeye çalıştığımda, genellikle aklıma daha başka bir fikir gelmeyinceye kadar olabildiğince çok alternatif çözümler düşünürüm.
53	()	Bir sorun için en iyi çözümün ne olduğuna karar vermeye çalıştığımda, genellikle her bir çözüm seçeneğinin sonuçlarını tartmaya ve birbirleriyle karşılaştırmaya
54	()	Çözmek gereken önemli bir sorunun olduğunda, sıklıkla bunalır ve hareket edemeyecek hale gelirim.
55	()	Sorunlara ilişkin çözümlerim, genellikle sorun çözme amaçlarıma ulaşmada başarılıdır.
56	()	Zor bir sorunla karşılaştığımda, genellikle sorundan kaçınmaya ya da onu çözmek için bir başkasından yardım almaya çalışırım.
57	()	Bir sorun için en iyi çözümün ne olduğuna karar vermeye çalıştığımda, genellikle her bir alternatif eylemin kişisel duygularım üzerindeki etkisini değerlendiririm.
58	()	Çözmek gereken bir sorunun olduğunda, yaptığım şeylerden biri çevremdeki hangi dışsal etmenlerin soruna katkı verebileceğini incelemektir.
59	()	Yaşamımda bir sorun ortaya çıktığında, genellikle kendimi buna neden olmakla suçlarım.
60	()	Karar verirken, genellikle her bir seçeneğin sonuçları hakkında çok fazla düşünmeksizin duygularımla hareket ederim.
61	()	Karar verirken, seçenekleri değerlendirmek ve karşılaştırmak için genellikle sistematik bir yöntem kullanırım.
62	()	Bir soruna çözüm bulmaya çalıştığımda, amacımın ne olduğunu her zaman aklımda tutmaya çalışırım.
63	()	Bir sorunu çözmek için ilk çabalarım başarısız olunca, genellikle vazgeçmem gerektiğini ve yardım aramam gerektiğini düşünürüm.
64	()	Olumsuz duygulara sahip olduğumda, bu duygulara neden olabilecek sorunu bulmaya çalışmak yerine, o ruh halimi sürdürmeye eğilimim vardır.
65	()	Bir soruna çözüm bulmaya çalıştığımda, soruna mümkün olduğu kadar farklı açılardan yaklaşmaya çalışırım.
66	()	Bir sorunu anlamakta güçlük çektiğimde, genellikle onu açığa kavuşturmaya yardımcı olacak daha spesifik ve somut bilgi elde etmeye çalışırım.
67	()	Bir sorunun olduğunda, sorunu başarılı bir şekilde çözemedim durumunda yaşayacağım zarar ve kayıp üzerinde durma eğilimim vardır.
68	()	Bir sorunu çözmek için ilk çabalarım boşa çıktığında, cesareti kırılmış ve depresif hissetme eğilimim vardır.
69	()	Uyguladığım bir çözüm, sorunumu tatmin edici bir şekilde çözemediğinde, bunun neden işe yaramadığını incelemek için zaman ayırmam.
70	()	İş karar vermeye geldiğinde, fazla düşünmeden hareket ettiğimi düşünüyorum.

8.2.3 Kişisel Bilgi Formu

Kulübün Bulunduğu Lig Seviyesi : Süper Lig ☐ TFF 1.Lig ☐

Eğitim Durumunuz : Lütfen belirtiniz.....

Futbolculuk Kariyeriniz : Profesyonel ☐ Amatör ☐ Yok ☐

Antrenörlük Süreniz : Lütfen belirtiniz

Antrenörlük Lisans Dereceniz : Lütfen belirtiniz

9 Teşekkür

Tez çalışmam boyunca desteklerini esirgemeyen değerli hocalarım, Prof.Dr. Timuçin GENÇER ve Dr.Öğr.Üyesi Volkan UNUTMAZ'a, yüksek lisans eğitimin sırasında verdiği destekler nedeni ile Dr.Öğr.Üyesi Erdinç DEMİRAY'a, yüksek lisans eğitimim sırasında ders aldığım ve tez savunma jurimde yer alarak desteğini gösteren Prof.Dr. Ahmet TALİMCİLER'e, yüksek lisans eğitimi almam için teşvik eden Doç.Dr. Olcay KİREMİTÇİ'ye, bu süreçte bana içtenlikle yakınlık gösteren fakültenin diğer hocalarına, yüksek lisans eğitimim sırasında beraber öğrencilik hayatı yaşadığım ve tez çalışmamın hazırlık aşamalarında desteğini aldığım Kutay ASLAN'a, çalışmanın veri toplama süreçlerinde desteklerini sunan Türkiye Profesyonel Süper Ligi ve TFF 1.Lig kulüplerinin gençlik geliştirme teknik sorumluları ve antrenör arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Boğaziçi Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğrencisi oğlum Berke CAN ile aynı dönemde yüksek lisans eğitimi tamamlıyor olmamız ve kendisinden gördüğüm destek benim için çok özeldi. Kendisine özellikle teşekkür ederim.

İZMİR 2022

Ali Yüksel CAN

10 Özgeçmiş

Teknik Direktör – Mali Müşavir

Adı ve Soyadı : Ali Yüksel CAN

Yabancı dil : İngilizce

EĞİTİM:

9.Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi 1978-1984

İzmir Özel Türk Koleji 1972-1978(Burslu)

FUTBOL ANTRENÖRLÜĞÜ EĞİTİMİ:

Türkiye Futbol Federasyonu (UEFA)PRO LİSANS Kursu-Haziran 2011

İngiltere Futbol Federasyonu Uluslararası Teknik Direktörlük Kursu - 2002

Türkiye Futbol Federasyonu Teknik Direktörlük Kursu – 2001

Türkiye Futbol Federasyonu A kursu - 1995

KARİYER

Teknik Direktör:

2016-2020 GÖZTEPE Gençlik Geliştirme Teknik Sorumlusu (1.lig, süper lig)

2015-2016 GÖZTEPE Gençlik Geliştirme Teknik Sorumlusu (1.lig)

2014-2015 GÖZTEPE Gençlik Geliştirme Teknik Sorumlusu (1.lig)

2013-2014 GÖZTEPE Gençlik Geliştirme Teknik Sorumlusu (1.lig)

2010-2011 KARŞIYAKA Gençlik Geliştirme Teknik Sorumlusu.(1.lig)

Temmuz-Ekim 2009 Nazilli Bld.spor Profesyonel takım Teknik sorumlusu.(3.lig)

2006 -2009 ALTINORDU Profesyonel takım Teknik sorumlusu.(2007-2008 3.lig şampiyonluğu)(2.-3.lig)

2005- 2006 ALTAY Gençlik Geliştirme Teknik sorumlusu.(1.lig)

2004- 2005 GÖZTEPE Profesyonel takım Teknik sorumlusu.(2.lig)

2000- 2005 GÖZTEPE Gençlik Geliştirme Teknik sorumlusu.(süper lig,1.lig)

1999- 2000 GÖZTEPE Profesyonel takım İdari Menajeri.(süper lig)

1995- 1998 GÖZTEPE Profesyonel takım Antrenörü.(1.lig)

1994-1995 GÖZTEPE Profesyonel takım Antrenör-futbolcusu.(1.lig)

2007-2008 Türkiye 3.ligi şampiyonluğu.(ALTINORDU)

2006-2007 sezonu en başarılı Teknik Direktörü -ALTINORDU(İZMİR-İZVAK)

2007-2008 sezonu en başarılı Teknik Direktörü-ALTINORDU(İZMİR-İZVAK)

Profesyonel Futbolculuk dönemi:

1991-1996 GÖZTEPE(1.lig)

1990-1991 ZEYTİNBURNU(süper lig)

1983-1990 KARŞIYAKA(süper lig,1.lig)

1981-1983 ALTINORDU(1.lig)

1986-1987 sezonu Türkiye 1. Ligi şampiyonluğu.

Futbola başlangıç:

1974-1981 GÖZTEPE Alt yapısı